

ŽIVA ZAJEDNICA

D 2384 E · LIST HRVATSKIH KATOLICKIH ZAJEDNICA · BROJ/NR. 10 (210)
MITTEILUNGSBLATT DER KROATISCHEN KATHOLISCHEN GEMEINDEN

LEBENDIGE GEMEINDE

Foto: Katalog

**ice
voje,
ospodine,
a tražim**

arija slika Isusa Krista (man-
ni), izložena u Vatikanskom
onu na Svjetskoj izložbi
2000 u Hannoveru

▲ Inga i Ivo Jolić proslavili su srebrni bračni jubilej sa sinovima Grgurom, Zvonimirom, Branimirom i Zdeslavom

▲ Skupina njemačkih dobročinitelja iz Offenburga i okolice, pod vodstvom Mije Vidovića, posjetila je i ovog ljeta Hrvatsku i BiH, gdje su se susreli s djecom (kumčadi) kojima pomažu. Na slici: u spaljenoj crkvi u Borovici kod Vareša

Fra Franjo Trogrić s folklornom skupinom „Vrhbosna“ iz Aachena ▶

▶ Članovi Odbora za obitelji, žene i mlade te zainteresirani svećenici biskupije Rottenburg-Stuttgart sudjelovali su na seminaru o kršćanskom i župnom zajedništvu 21. i 22. srpnja u Hohenheimu, a pod vodstvom premeta J. Adama

U OVOM BROJU

5 motrište

Anto Batinić • Vitezovi, cinkaroši i elite

6 putopis

Mijo Vidović • Dobrota na dohvata ruke

7 razgovor

Siegfried Jelić • Priznati zasluge dr. Branimira Jelića

9 vjera

Ante Vučković • Siromaštvo i sloboda

13 lebendige gemeinde

Josip Klarić • Veränderung als Herausforderung und Chance
Ž. Čolić • Eine innere Reiseodyssee oder die Suche nach Heimat

16 kultura

Zapis o znaku

22 život

Marijan Markotić • Handymanija
Jozo Župić • Andeo suputnik

26 meditacija

Ante Tamarut • Događanje Riječi

ŽIVA ZAJEDNICA LEBENDIGE GEMEINDE

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42
Tel. (0 69) 95 40 48-0
Fax (0 69) 95 40 48 24
E-Mail: kroatenseelsorge@t-online.de
zivazajednica@t-online.de

Herausgeber/
Izdavač: Kroatenseelsorge in Deutschland
Verantwortlich/
Odgovara: Josip Klarić
Chefredakteur/
Glavni urednik: Anto Batinić
Redaktion/
Uredništvo: Stanka Vidačković,
Antonia Tomljanović-Brkic,
Jura Planinc, Ivek Milčec,
Jozo Sladoja, Jozo Župić
Mitarbeiter/
Suradnici: Željka Čolić, Dijana Tolić, Alen Legović,
Marko Obert, Vlatko Marić
Layout: Ljubica Markovića
Seitenmontage: Fotosatz Service Bauriedl
64546 Mörfelden-Walldorf
Druck: Spenglers Druckwerkstatt GmbH
64572 Büttelborn
Jahres-
bezugspreis: DM 30,- incl. Porto (s. postarinom);
za ostale europske zemlje: DM 40,-
za prekomorske zemlje: DM 60,-
Bankverbindung: Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01)
bei der Frankfurter Sparkasse

Oproštaji i previranja u domovini

U 18 hrvatskih katoličkih misija izvršene su personalne promjene. Oproštajne mise svećenika bile su u ozračju oproštaja: sa zahvalnošću, ali i nadom. U službe su uvedeni novi svećenici, koji će nastaviti ondje dokle se već došlo. Jedan kraj je uvijek prigoda za novi i drugi početak, za osvježanje u pastoralnom djelovanju.

Uveliko je počela nova vjeronaučna i školska godina. I u ovom izdanju našega lista moći ćete pročitati više o važnosti pohađanja i vjeronauka i hrvatske dopunske škole. Potiču se i roditelji i djeca da ne zapuštaju ni jedno ni drugo.

Sigurno ste upoznati s najnovijim previranjima u domovini. I toj pojavi dali smo pozornost u ovom našem broju, kako izravno u komentaru, tako i neizravno u nekim drugim prilogima. I na primjeru tih najnovijih događaja u domovini vidi se važnost istinite, kvalitetne i nepristrane informiranosti.

Naš list će zato nastojati biti još kvalitetniji i sadržajniji, u ponudi pogleda na stanje u domovini, ali i na stanje duha, vjere i Crkve.

U tomu nam i svi Vi možete pomoći čitanjem, širenjem i svojim prijedlozima.

Uredništvo

ROTTENBURG-STUTTGART

Zaređen novi biskup

Nakon dugog čekanja papa Ivan Pavao II. imenovao je dr. Gebharda Fürsta (51) za novog biskupa biskupije Rottenburg-Stuttgart. Biskupsko ređenje novoga biskupa slavljen je u rottenburškoj katedrali, u nazočnosti 36 biskupa, mnoštva vjernika i uzvanika. Misu biskupskoga posvećenja izravno je prenosila televizija, a preko zvučnika je prenošena i na trgu ispred katedrale. Novi biskup slavio je i u Stuttgartu, 24. rujna, u konkatedrali sv. Eberharda (u kojoj Hrvati slave misu svake nedjelje u 15 sati) svoju prvu pontifikalnu misu, na koju je bio pozvan i

u kojoj je sudjelovao i fra Josip Klarić, delegat za hrvatsko dušobrižništvo u Njemačkoj. Geslo novoga biskupa je: „Propter nostram salutem – Radi našeg spasenja“, a središte grba čini motiv ribice s pet kruhova na leđima, pronađen u katakombama sv. Kalista u Rimu. Riba je za kršćane od početka simbol Isusa Krista, a povezana s kruhom i vinom označuje puninu nazočnosti Isusove u euharistiji. U pozdravnoj riječi vjernicima svoje biskupije biskup Fürst se posebno obratio i strancima: „U ovom smislu izričito pozdravljam i inozemne sestre i braću. Za njih smo ovdje na poseban način odgovorni! Sve Vas molim za istinsko sestrinstvo zajedništvo u životu iz vjere.“

Univerzalnost etničko-kulturalne posebnosti

Problem nacija postavlja se danas u jednom novom svjetskom obzoru, koji obilježava snažna „mobilnost“ i podržava mnogostruka dinamika kao što su migracije, mas-mediji i svjetsko gospodarstvo, koji daju da se etničko-kulturalne granice različitih naroda sve manje prepoznaju. Ali upravo u tom obzoru univerzalnosti vidimo kako se opet osobito izdižu etničko-kulturalne posebnosti, gotovo kao izviruća potreba za identitetom i preživljavanjem, kao neke vrste protuteža prema tendencijama poistovjećivanja. To je pojava koju se ne bi smjelo potcijeniti, kao da je ostatak prošlosti. Ona se mora mnogo više otkrivati dubokom refleksijom na antropološkoj i etičko-pravnoj razini.

Napetost između univerzalnoga i posebnoga može se promatrati kao nešto što je svojstveno čovjeku. Snažnom zajedništva svoje naravi ljudi su kao takvi prisiljeni da se osjećaju kao članovi jedne jedine velike obitelji. Ali po konkretnoj povijesnosti te iste naravi oni su snažnije povezani s određenim ljudskim skupinama, prije svega s obitelji, zatim s različitim skupinama pripadnosti, sve do sveukupnosti određene etničko-kulturalne skupine, koja se ne označava otprilike „nacijom“, što podsjeća na „nascere“ (latinski: roditi se), dok naziv „patria“ (latinski: domovina) podsjeća na stvarnost same obitelji.

Papa Ivan Pavao II.
u govoru u Ujedinjenim narodima 5. 10. 1995.

- Irski biskupi su odlučili da u liturgiji više ne bi trebalo koristiti one biblijske tekstove koji su grubo usmjereni protiv žena. Sedam tekstova iz Novog zavjeta ne bi više trebalo naći mjesta u novom lekcionaru (knjizi misnih čitanja), koji se trenutačno priređuje u Rimu. Rečenice, poput one, da žene trebaju biti podložne muževima, ne bi trebalo više čitati u misama. Ako se međutim i budu čitale, treba ih primjereno i stručno protumačiti.
- Komisija Vlade Republike Hrvatske za zatočene i nestale objavila je ovih dana da je još uvijek nepoznata sudbina 1588 hrvatskih građana koji su nestali u ratu; od 3155 ekshumiranih tijela identificirano je 2519 (80%).
- Unatoč ostrim prosvjedima i demonstracijama izraelska vlada odobrila je gradnju sporne džamije na trgu ispod same bazilike Navještenja Marijina u Nazaretu. Tu je gradnju zatražila jedna ekstremistička muslimanska skupina, a izraelska vlada je izrazila čak želju da se džamija izgradi što prije. Usto što odavno remeti međuvjerske odnose u Nazaretu, buduća džamija će zakloniti pogled na baziliku Navještenja i posve promijeniti urbanistički izgled toga dijela grada.
- Iako su se posljednjih godinu dana u Indiji zbili brojni napadi na kršćane i kršćanske crkve, dvije indijske savezne države, Madhya Pdradesh i Delhi proglasili su 2001. godinu „Kristovom godinom“. Bit će upriličen susret predstavnika kršćanskih Crkava, a u Delhiu će se izgraditi „Kršćanski park“.
- Na Svjetskoj izložbi Expo 2000. u Hannoveru bio je 12. rujna Dan svjetskih religija, na kojemu su predstavnici velikih svjetskih religija posvjedočili svoje zauzimanje za pravdu i mir u svijetu, za zaštitu ljudskoga dostojanstva i prava siromašnih.
- Fritz Schramma (CDU), novi nadgradonačelnik grada Kölna vidi sebe kao proizvod „kölnsko-katoličkog milieua“. Bio je ministrant i kasnije dugo najmlađi predsjednik župnoga vijeća. „Prvu četvrtinu svoga života posvetio sam posve Crkvi, a zatim sam otišao u politiku“, izjavio je Schramma, koji se sada vidi kao „bazični katolik“, kadšto kritičan prema crkvenim strukturama.
- Protiv posta i molitve nema se što prigovoriti, izjavio je župnik T. Wild iz okolice francuskoga Straßburga. Ondje se skupina kršćana, pod geslom „Razumjeti i suprotstaviti se“, odavno zauzima u borbi protiv mržnje prema strancima, jer je to nespojivo s kršćanstvom. Uz razgovore i pomoć socijalno ugroženima, skupina poziva i na post i na molitvu protiv desničarskih ekstremističkih partija, iako se na to često drugačije gleda i u samim crkvenim vijećima.
- U posljednjih 20 godina u Sudanu je islamski režim ubio, mučio ili prodao u rob-lje oko 100 000 ljudi, pretežito kršćana. Sudan je već dulje vrijeme zemlja u kojoj se kršćani sustavno progone, a u kojoj vlada šerijatsko (islamsko) pravo.
- U Tomislavgradu je u tijeku proširenje zgrade franjevačkog samostana, koje bi trebalo dovršiti sljedeće godine.

SPLIT HBZ obdarila Zavod Samaritanac

Hrvatska bratska zajednica iz SAD-a predala je Zavodu Samaritanac iz Splita novčanu pomoć u iznosu od 51 513,99 američkih dolara. Novčanu pomoć, u ime predsjednika HBZ gospodina Bernarda M. Luketicha, uručio je 12. rujna 2000. u Splitu član Glavnog odbora HBZ gospodin Franjo Bertović.

Hrvatska bratska zajednica danas, u 106. godini djelovanja, broji 567 odsjeka i gnijezda, a s obzirom na broj članova i veliku imovinu ubraja se u veće bratske organizacije Amerike. Osiguravateljska funkcija čitavo jedno stoljeće nije se iscrpljivala samo materijalnom pomoći američkim Hrvatima i tek pridošlim sunarodnjacima već se iskazivala, uz nacionalne, kulturne i prosvjetne funkcije, i u vrlo plodnoj humanitarnoj pomoći ugroženom čovjeku.

Hrvatska bratska zajednica iz SAD-a, osim neposredne novčane potpore, pružala je i pruža Hrvatskoj različite vrste pomoći. Prisjetimo se primjerice – ovom zgodom – lanske vrlo vrijedne donacije recentne medicinske literature autora svjetskoga glasa čiji su nakladnici ugledni medicinski američki izdavači u vrijednosti od 1 076 328,03 američka dolara medicinskim fakultetima hrvatskih sveučilišta u RH i F BiH.

Vesna Kukavica

Ovakva Bosna nema budućnost

Na pitanje, ima li njegova vizija Bosne budućnost, Ivan Lovrenović iz Sarajeva je odgovorio: „Gledamo li sadašnju bosansku svakodnevnicu – nema; politički, socijalni i na kraju ukupni život u Bosni danas je toliko zamračen, loš i dinamički neperspektivan... Problem je u tome što se u BiH danas ne vidi endogena politička snaga koja bi mogla preokrenuti taj loš proces... Čak i u slučaju spektakularnog (izbornog) rezultata (SDP-a), radikalni preokret se ne može očekivati. No, naravno, čovjek se ne može pomiriti s konačno pesimističkim odgovorima. Održi li se mir – a to smatram riješenim – te ako socijalna svakodnevica koliko-toliko počne postajati podnošljivijom – to bi bili embrionalni začeci neke moguće restitucije privrednog, socijalnog i građanskog, pa onda možda i političkog života. Ali vidite da o tomu govorim s velikim oprezom, jer samo tako se i može govoriti... „Što ću sutra sa svojim životom“, pitanje je na koje nitko nema odgovora.

Novi list, 10. 9. 2000.

Ne vjerujem u opstanak BiH

Hoće li BiH opstati ili ne to je sad već postalo pitanje vjere. Netko u to vjeruje, netko ne. Osobno ne vjerujem u opstanak BiH, jer BiH kao država nije nikada postojala. Ili je bila pod upravom Turske, ili pod upravom Austrije. Sada su tamo Amerikanci i dok su oni tamo, podjele neće biti. Svijet ne dopušta podjelu BiH jer mu je jasno da bi ubrzo dobio jednu muslimansku državu i zbog tih strahova su Srbi dobili Republiku Srpsku. U čistoj unitarnoj BiH to bi se dogodilo iz demografskih razloga. Zato sada vlada status quo, jer Zapad zapravo ne zna što će napraviti. Da su htjeli cjelovitu Bosnu, pustili bi hrvatsku vojsku u Banju Luku, tako bi ukinuli Republiku Srpsku. Da je SFOR došao u toj opciji, cjelovita Bosna bi bila posve moguća. Ovako su zbog svoje opsesije Srbima, zbog ambicije da im se dodvore u kontekstu prelaska Srbije iz zone ruskog saveznika u zonu zapadnog saveznika, faktički stvorili malu srpsku državu u BiH. Sad se taj isti Zapad koji je stvaranjem Republike Srpske faktički onemogućio integraciju zemlje išćudava da taj proces stoji.

Carl Gustav Ströhm u: Slobodna Dalmacija, 17. 9. 2000.

piše: Anto Batinić

Vitezovi, cinkaroši i elite

- *Zapadne tajne policije (francuska i engleska) vrebale su na svakog iole poznatijeg Hrvata kao na divlje zvijeri da ga zaskoče i tako ulove svoj plijen... Za koga je god inteligentnijeg Hrvata jugoslavenska špijunaža sazvala, stavila bi ga na „crnu listu“ ratnih zločinaca. To bi se predalo zapadnim velesilima i njihovi agenti odmah bi se dali u potjeru za ovim nevinim ljudima... (Ivo Sivrić, „Krvave godine“ Ziral, Chicago-Mostar 1996.).*

- *Povijest zna biti neumoljiva i vječno se ruga svojim lošim učenicima, a kad bi to znali Račan i Mesić, ne bi pristali na ovu stravičnu sezonu lova na Hrvate po Hrvatskoj, Bosni i svuda u svijetu, te sveli državu na običnu haašku guberniju (Ivica Marijačić, Slob. Dalmacija-Tjeđan 17.9.2000.)*

- *„Blaškić = Stepinac“ i „Vitezovi iz Viteza – cinkaroši iz Zagreba“ (Grafiti u Branimirovoj ulici u Zagrebu).*

Vrag nit' ore nit' kopa, ali zato vrti gdje ni burgija ne može. Čim se malo pokazalo da se Hrvatska oslobađa višegodišnjih opterećenja i kompleksa te da hrabrije i snažnije stupa na europsku scenu (u predzadnjem broju pisano je o tome sa suzdržanim optimizmom), neki su se sjetili da taj razvoj zaustave na najgori mogući način: unutarhrvatskim razračunavanjem i podjelama, koje bi mogle imati nesagledive posljedice. Nakon mnoštva neodgovornih poteza i izjava, hrvatska politička scena i javnost su proključale. Na površinu su ponovno izbile hrvatske političke krajnosti, nesloga i jal, koje se samo uvjetno mogu nazvati desnim i lijevim radikalizmom, kao što se uvjetno mogu zvati i elitama. Od elita, od izabranih, očekuje se da djeluju i da se ponašaju odgovorno i savjesno, kulturno i civilizirano. Kao da u Hrvatskoj, odnosno u hrvatskom narodu, u ovom stoljeću nije bilo i previše tragedija, krvi, požara? Čovjek naprosto ostaje začuden koliko se otrova i žuci već mjesecima istresa pred normalnog hrvatskog građanina. Nitko ne bira riječi, nego se otrovne strelice, laži, smicalice i parole izriču bez imalo razmišljanja i opreza, kao s nokta, i to čak s najviših i najodgovornijih mjesta. Naravno, ne čini se to nažalost radi dobra naroda i države, nego radi osobne i sebične promidžbe i koristi, odnosno radi zatamnjenja vlastite nesposobnosti i nerada.

Sadašnja je vlast Hrvatskoj priskrblila uistinu novi i bolji image na svjetskoj političkoj sceni i javnosti. Vanjskopolitički uspjesi su očigledni. Postavlja se međutim pitanje, koja je cijena tih vanjskopolitičkih postignuća i kome se mogu pripisati? Montgommeryu? Mesićevu i Levarovu svjedočenju u Haagu? Nobilu? Feralu i (a) Nacionalu? HDZ-ovu monopolizmu, izolacionizmu, tajkunizmu, moralno-političkoj propasti i bezidejnosti?

I jesu li ti vanjskopolitički uspjesi sadašnje vlasti samo opijum za nesposobnost rješavanja nagomilanih gospodarstvenih poteškoća ili mala nagrada za sluganstvo? Što na kraju krajeva o ekonomiji znaju kursisti kumrovačke jugokomunističke škole i nekadašnji partijski apertčki, osim proizvođenja inflacije i pretraživanja prtljažnika na graničnim prijelazima?! No, kad već ne znaju raditi posao za koji ih je narod izabrao, oni su se vratili poslu za koji su i osposobljeni i koji im je uvijek išao od ruke: proizvođenju neprijatelja i treniranju policijske strogoće, a sve pod krinkom stvaranja pravne države. Poveo se pravi podzemni kontraobavještajni rat, u kojem glavne uloge imaju mnogostruki obavještajci i špijuni, kako oni s „udbaške“ tako i oni s tzv. „desne“ scene. Prijeti se riječima, zvečka se oružjem, pišu se prijeteća pisma i presude. Najljigaviji su u tom bratoubilačkom sukobu novinari, i to oni koji su sve donedavno po cijelom svijetu trubili da nemaju slobode djelovanja. Bili su i ostali sluge, i to onoga gazde koji više plati odnosno koji je na vlasti?

U cijelom ovom besumnje iskonstruiranom ali i opasnom sukobu najviše strada mali čovjek. Isti onaj mali čovjek koji je bez razmišljanja i računic stao na prvu crtu Gospića, Vukovara, Kijeva, Ravnoga, Kupresa..., koji je možda sve izgubio, a još nije dobio ni dragovoljački status. Čovjek koji se odupro agresiji. Taj isti čovjek izvojevao je na kraju pobjedu i gotovo isključivo svojom žrtvom donio slobodu i neovisnost hrvatske države. Pitanje je jesu li istinite riječi one pjesme da junaci žive zauvijek. Sad se najednom njihova žrtva i pobjeda svode uglavnom na nekoliko tamnih mrlja u obrani zemlje. Ova vlast cijeli obrambeni domovinski rat svodi na Gospić i na Ahmiće. Uloga višestrukih inozemnih i domaćih tajnih službi i agenata u oba slučaja vjerojatno neće

nikada biti dokraja razjašnjena, iako to počinjeni zločin pa ni sudski proglašene zločince ne smije opravdavati. Kao što se 1945. kriminalizirao hrvatski poraz, tako se sada kriminalizira hrvatska pobjeda. Zato partizan i titovac Fumić nema ni trunke grižnje savjesti za klanje Hrvata u Bleiburgu i na križnim putovima, izjavljujući da bi ionako bili likvidirani, bez suda ili sudom. Njegovi istomišljenici dižu glavu i traže deustažaciju Hrvatske, a sami su bili aktivni dionici 45.-godišnje komunističke zločinačke tiranije nad hrvatskim narodom. Ako se želi praviti pravna država, tada i njih treba izvesti pred lice pravde.

Zanimljiva su još tri segmenta hrvatskoga naroda u cijeloj ovoj kontraobavještajnoj aferi. Prvi je sudbina hrvatskoga korpusa u BiH, drugi je hrvatsko iseljništvo odnosno emigracija, a treći je Crkva. Hrvatski narod u BiH prolazi pri svemu tomu najgora. Još u ratu ostavljen na cjedilu, politički izmanipuliran, napadan sa svih strana, pribijen na stup srama ratnih zločina, sada se samo rapidno nastavlja njegova agonija, omalovažavanje i iseljavanje. Bošnjačko-muslimanske vlasti sada su u Mesiću dobile odličnoga saveznika u potiskivanju hrvatskih zahtjeva, prava i interesa. Već se puno zna o njihovim nebuloznim protuhrvatskim svjedočenjima i svjedocima u Haagu, pa nije ni čudno što se s haaškim svjedokom Mesićem dobro razumiju. Sezona lova na bosanskohercegovačke Hrvate i dalje traje, dok se muslimanski zločinci po BiH šetaju posve slobodno kao i srpski po Hrvatskoj. „Danas je (opet) teško biti Hrvat“, izjavljuje jedan seljak iz hercegovačkih Sova. Hrvatsku dijasporu odnosno emigraciju i Crkvu nova vlast počinje sve više tretirati kao u ono olovno komunističko vrijeme. Iz ropotarnice je opet izvučen poznati negativistički i diskvalifikatorski rječnik o iseljništvu (emigraciji) i Crkvi. Ljude se tajno ili otvoreno zastrašuje udbaškim dosjeima i famoznim transkriptima.

Krajnje je vrijeme da se stane s tim opasnim igrama. Dosta je kockanja strpljenjem, ponosom i budućnosti hrvatskoga naroda. A sve one koji zaboravljaju što je ono najsvetije, valja podsjeti: To je neovisna, slobodna, bogata, europska i kulturna Hrvatska! Oko toga nema ni pogađanja ni kockanja. ■

SKUPINA NIJEMACA I OVOG LJETA
POHODILA HRVATSKU I BIH

Dobrota na dohvat ruke

U organizaciji socijalne službe za migrante Caritas iz Offenburga grupa mladih i starijih njemačkih sugrađana iz Offenburga i okolice ponovno je posjetila Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu. Glavni cilj putovanja bio je grad Vareš i njegova okolina.

Nakon proputovanja Zagrebom grupa Nijemaca najprije je posjetila Đakovo i tamošnju katedralu i upoznala se s poviješću toga grada i kraja. Nitko od putnika nije mogao ni zamisliti da se u jednom manjem slavonskom mjestu nalazi tako imponantna građevina.

U Županji, na graničnom prijelazu prema Bosni i Hercegovini, prvo veliko razočaranje! Naime, hrvatska granična služba spriječila je napuštanje Hrvatske i prelazak u Bosnu i Hercegovinu s obrazloženjem da hrvatski autobus ne može voziti njemačke goste preko Hrvatske u drugu državu. Organizator putovanja, socijalni djelatnik Caritas iz Offenburga Mijo Vidović, smišljeno je angažirao hrvatsku firmu ne znajući da će to upravo biti veliki problem za hrvatsku graničnu službu. Nakon trosatnog mučnog zadržavanja na granici i intervencije iz Zagreba autobus je ipak mogao napustiti Hrvatsku i preko Save prijeći u Bosnu i Hercegovinu.

Put od Orašja preko „srpskog koridora“, Tuzle, Kladnja, Olova, Semizovca i Breze do Vareša protekao je u vrlo lošoj atmosferi ne samo radi neugodnosti na graničnom prijelazu nego i zbog bezbrojnih ruševina s kojima se većina putnika prvi puta susrela. Ali dolazak pred župnu crkvu u Varešu, gdje je već dugo čekalo oko tristo ljudi i mladi Varešani u narodnim nošnjama sa svirkom i pjesmom, otjerao je i zadnju sumnju u ispravnost odluke da se krene na ovako neizvjestan put. Nakon što je vareški župnik fra Mato Topić zaželio dobrodošlicu gostima, grupa mladih iz Vareša izvela je nekoliko plesova i kola iz ovog kraja, a potom su umorni putnici bili raspodijeljeni po obiteljima koje su ih odvele na zasluženi počinak.

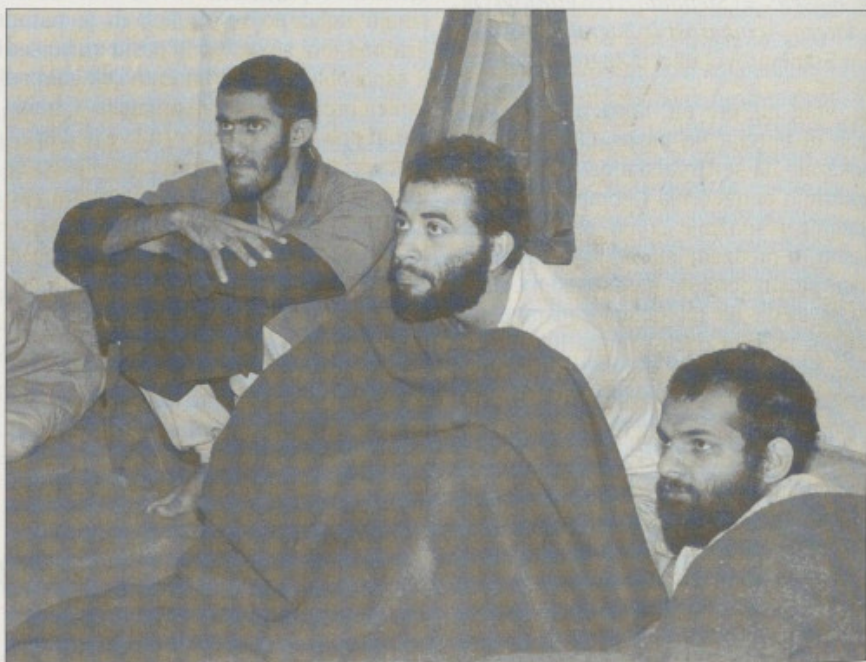
Razorena Borovica

Prvi dan boravka u Varešu protekao je u posjetu župi Borovici gdje je upravo na taj dan jedan mladi isusovac slavio svoju mladu misu. Zanimljivo je da je on

jedanaesti živi svećenik iz ove župe iz koje potječe još i 26 časnih sestara.

Inače župu Borovicu je Armija BiH u studenom 1993. sraznila sa zemljom. Župa, koja je prije rata imala 1.500 stanovnika, sustavno i bez ikakvih borbenih djelovanja do temelja je spaljena nakon što su preostali ljudi poubijani i zaklani. Nije pošteđena ni župna crkva! Nažalost, za taj zločin još nitko nije

Sljedećih nekoliko dana njemački gosti proveli su u zajedničkom druženju s mladima i starijima u okolnim mjestima posjetivši Magulicu, Vijaku, Dubošticu, Igrišta..., gdje su uz domaću janjetinu i majstorski pripremljena jela ispod peke imali prilike osjetiti svu gostoljubivost ljudi koji su bili spremni s gostima podijeliti sve što su imali. Nijemci, koji su s domaćinima slavili

Začetnici mnogih zločina u BiH bili su uvozni mudžahedini, kao ovi na slici u zatvoru Kaonik kod Busovače. „Specijalnost“: rušenje crkava i ritualna ubojstva. Foto: S. Stipović

optužen niti osuđen i o njemu se šuti kao da i ne postoji. Treba se nadati da će ruke pravde stići i one koji su naredili i spalili ovo prekrasno mjesto u blizini srednjovjekovnog kraljevskog grada Bobovca. Možda upravo blizina Bobovcu te hrvatske župe krije u sebi zagonetku spaljivanja i pokušaja brisanja s lica zemlje. Ali život se polako vraća u Borovicu, kuće se obnavljaju, crkva će se popraviti – i Caritas iz Offenburga sudjeluje u tome sa 100.000,- DM pomoći.

mise na hrvatskom i njemačkom jeziku, bili su oduševljeni njihovom religioznošću, ljubavlju prema rodnom kraju i prije svega njihovom čvrstom voljom za ostankom i opstankom na svojim stoljetnim prostorima.

Nezaboravan će ostati i posjet župi Čemerno kod Sarajeva koje zapravo više i nema nakon što su je četnici već 1992. razorili i spalili. Ono malo ljudi što nije izbjeglo okuplja se u Vogošći oko mladog i uvijek nasmijanog župnika don

SIEGFRIED JELIĆ,
SIN HRVATSKOG EMIGRANTA
DR. BRANIMIRA JELIĆA

Priznati zasluge dr. Branimira Jelića

Zašto se posmrtni ostaci dr. Branimira Jelića još ne mogu prenijeti u domovinu, u njegov rodni Donji Dolac, i zašto je dr. Jelić nepodoban da dobije ulicu u Omišu i da mu se podigne spomenik u Donjem Docu?

Siegfried Jelić

tirinskom Cursdorfu prije četiri godine. Upoznali smo se govoreći njemačkim jezikom. Mislio sam da je Nijemac, jer i nosi njemačko ime: Siegfried. Moju je pozornost privuklo međutim njegovo prezime: Jelić. Samo što mi je kroz glavu sinulo da bi to mogao biti sin pokojnog dr. Branimira Jelića, stigla je i njegova potvrda.

„Da, ja sam sin dr. Branimira Jelića, a majka mi se zove Waltraud Jelić rođena Gorski“, rekao je Siegfried.

Nakon tog iznenađenja, slijedilo je još jedno. Na moje pitanje, govori li hrvatski, odgovorio je niječno. Odmah sam naravno pomislio da je nemoguće da sin jednog od najpoznatijih hrvatskih političkih emigranta u Njemačkoj ne govori hrvatskim jezikom. Na mome licu očito se čitala začudenost.

Siegfried mi je međutim odmah objasnio zašto ne zna hrvatski. Kao dijete pozna-

toga emigranta, koji je bio stalna meta ubojica jugoslavenske tajne službe (UDBA, SDB), morao je živjeti pod stalnom zaštitom i u svojevrsnom „podzemlju“. Otac je bio svjestan da svojom političkom djelatnosti može nauditi sinu, pa je nastojao da bude na sigurnom. Zbog toga nije bilo prilike ni za učenje hrvatskoga jezika. A kad mu je otac umro od posljedica atentata, on je imao tek 9 godina. S berlinskim Hrvatima stupa u kontakt tek prije nekoliko godina. Kako je diplomirao ekonomiju u Berlinu, povremeno pohađa predavanja HAS-a i otada svake godine dolazi na Susrete HAS-a. Unatoč prezaposlenosti i nedostatku vremena, intenzivnije uči hrvatski jezik.

Uspomena na oca

Siegfried mi je opširno govorio o svome ocu, njegovu životnom i političkom djelovanju za stvaranje slobodne i suverene hrvatske države te o svojim nastojanjima da sačuva i dostojno obilježi uspomenu na svoga oca. Prije toga ispričao je vrlo neobičnu zgodu ▶

Susreli smo se na jednom od Susreta Hrvatskog akademskog saveza (HAS) u

▶ Zvonke Martića koji svojom neizmjer-
nom željom za otkrivanjem starih obi-
čaja i nošnji Hrvata ovih krajeva okuplja
i motivira svoje preostalo „stado“.

Susret kumova s kumčadi

Nakon obilaska Sarajeva i njegovih kulturnih spomenika, vrela Bosne, Bašćarske, ali i još vidljivih ruševina oko zračne luke, na Stupu i Grbavici, njemački gosti napuštaju srednju Bosnu i upućuju se prema hrvatskoj obali. Nakon kratkih zadržavanja u Mostaru i Međugorju i susreta kumova s djecom koju godinama pomažu, gosti preko Vrgorca i Makarske stižu u hotel „Marjan“ u Splitu kako bi se u prekrasnom moru osvježili od nesnosnih vrućina.

Vrijeme u Splitu iskorišteno je i za razgledanje kulturnih spomenika (Dioklecijanov palača, katedrala itd.). Nakon dva prekrasna dana u Splitu kreće se dalje hrvatskom obalom prema drevnom gradu Šibeniku gdje se u naselju Ražine organizirala sveta misa na njemačkom i hrvatskom jeziku u tamošnjoj velebnjoj novoizgrađenoj crkvi čiju gradnju i opremanje su potpomagali pojedini članovi grupe. Nakon mise i zajedničkog ručka gosti preko Benkovca, Obrovca i kanjona Zrmanje stižu na Plitvice u novoobnovljeni hotel „Jezero“ kako bi imali dovoljno vremena razgledati krasote nedirnute prirode.

Nakon posjeta i razgledanja hrvatskog glavnog grada gosti su se uputili u

Samobor kod tamošnjih fratara na počinak pred polazak natrag u Njemačku.

Kako je zajedničko putovanje proteklo u najboljem skladu usprkos razlikama u godinama starosti, s puno lijepih doživljaja i dojmova, svi sudionici su izrazili želju za zajedničkom sv. misom negdje na putu za Njemačku što je i učinjeno u prekrasnoj crkvi „Maria Hilf“ u Grazu.

Posebna zahvala za uspješnu organizaciju ovog četvrtog susreta pripada fra Mati Topiću, župniku u Varešu, fra Juri Aščiću, župniku u Vijaci, don Zvonki Martiću, župniku u Vogošći, don Mati Majiću, župniku u Borovici te don Tomislavu Puljiću, župniku u Ražinama kod Šibenika.

Mijo Vidović

► koju je doživio 1991. Nakon osamostaljenja Hrvatske, on se s njemačkom putovnicom u džepu i s hrpom fotografija zaputio u Hrvatsku tražeći vlastite korjene. Prije toga nije bio nikada u Hrvatskoj niti je koga poznao od očeve rodbine. Ni sporazumjeti se nije mogao jer je znao tek nekoliko hrvatskih riječi. Znao je samo da mu se otac rodio u mjestu Donji Dolac kod Omiša, ali toga mjesta nije bilo na njegovoj karti. Ipak je nekako uspio naći Donji Dolac. Nije znao gdje mu živi očeva rodbina, pa je prvoj prolaznici, jednoj djevojci, pokazao sliku svoga oca te joj kazao da je on sin Branimira Jelića. Djevojka je vrisnula i pozvala suseljanu. Ubrzo se skupilo mnoštvo ljudi i pozdravilo ga. U krugu očeve rodbine obnovljene su uspomene i pokazane mnoge fotografije. Bilo je suza i nevjerice.

„Bio je to naprosto nestvaran događaj. Oni su mene promatrali kao da sam pao s Marsa, a i ja sam donekle osjećao da se nalazim u jednom drugom svijetu. Ipak sam osjetio radost i sreću susreta, susreta koji se čekao 28 godina“, kaže Siegfried.

Već tada je imao namjeru prenijeti očeve posmrtnne ostatke s groblja Waldfriedhof u Münchenu u obiteljsku grobnicu u Donji Dolac, ali je izbila jugosrpska agresija na Hrvatsku i rat. Po svršetku rata razgovarao je o tome s nekoliko hrvatskih političara. U vezi s tim 7. kolovoza 1996. piše pismo gradonačelniku Omiša Ivanu Škaričiću. U pismu predlaže da se jedna ulica u Omišu nazove imenom njegova oca te da se njegovi posmrtni ostaci vrate u Hrvatsku. U prilogu je gradonačelniku dostavljen i životopis dr. B. Jelića. Nije mi poznato kada je omiški gradonačelnik dobio pismo i je li u međuvremenu imao ikakav kontakt s gosp. S. Jelićem. Gosp. Jelić mi je međutim dostavio kopiju pisma koje mu je gradonačelnik uputio tek 3. 2. 1999. U tom pismu stoji da su u Omišu do 1993. izvršene promjene ulica i trgova, ali da predstoji imenovanje novih ulica i trgova u novoizgrađenoj četvrti u zapadnom dijelu grada, o čemu odlučuje Komisija za imenovanje ulica i trgova odnosno Gradsko vijeće. „O eventualnom prijedlogu Komisije i odluci Gradskog vijeća izvijestit ćemo Vas naknadno“, stoji na kraju gradonačelnikova pisma. Na adresu Siegfrieda Jelića otada iz Omiša još nije stiglo nikakvo pismo.

Gosp. Jelić pisao je 1997. i dr. Žarku Domljanu, tadašnjem potpredsjedniku Hrvatskoga državnoga sabora. Odgovor

je dobio tri mjeseca kasnije, u kojem Domljan načelno podržava inicijativu za podizanje spomenika dr. Branimiru Jeliću u Donjem Docu i imenovanje jedne ulice njegovim imenom.

Nepodobni emigrant

Siegfried Jelić pritom naslućuje očiglednu rezerviranost prema njegovoj inicijativi odnosno prema liku i političkom djelovanju svoga oca, a glavni prigovor je navodna ustaška prošlost dr. Jelića. „Točno je, moj otac se svim srcem zalagao za Hrvatsku kao nezavisnu državu. U to je utrošio sav svoj život, do posljednjeg daha. Iako je jedno vrijeme u emigraciji prije rata surađivao s Antom Pavelićem, on nije bio za onakvu NDH kakvu je Pavelić vodio. Moj otac nije bio pristaša nacističke ideologije, nego njezin protivnik. Zar to ne pokazuje i činjenica da je koncem tridesetih godina napustio Njemačku, gdje je bio pod prismotrom Gestapoa. Moj otac je bio idealist, demokrat i kasnije član CDU. Bio je katolički vjernik i svake je nedjelje išao na misu, a poslije mise

Dr. Branimir Jelić (1905.–1972.)

nastojati obnoviti rodnu kuću svoga oca u Donjem Docu. Potpuno je otvoren da se o životnom djelu njegova oca raspravi i prosudi neovisno o ideološkoj ili

Preglasno izgovarao ime: Hrvatska

Četrdeset i više godina lutao si svijetom u nadi da ćeš naći pravdu za svoju i našu zarobljenu Hrvatsku, četrdeset i više godina progonili su te jednakim žarom svi jer si preglasno izgovarao njeno ime, četrdeset i više godina nadao si se vidjeti bar jedan dan njezine slobode...

(Hrvatska država, glasilo Hrvatskog narodnog odbora, List za domovinu i emigraciju, Berlin-München, Srpanj-Juli 1972.)

držao je Hrvatima govore. Njegov Hrvatski narodni odbor (HNO) nije bio teroristička organizacija, nego je bio registriran kod njemačkoga suda. On je uvijek nedvojbeno bio za ostvarenje hrvatske neovisne države, pa i oružjem, ali samo u slučaju nužde. Da je to tako i bilo, pokazalo se i u domovinskom ratu, u kojem je stvorena i obranjena hrvatska državnost“.

Siegfried Jelić se ne može načuditi da u Hrvatskoj još uvijek glavnu riječ vode komunistički partizani (a tko se tomu ne bi čudio?!), koji su po svoj prilici spriječili i postavljanje spomen ploče Branku Jeliću u Donjem Docu. I dalje će nastojati da njegov otac u Hrvatskoj zadobije onu čast koju zaslužuje. Zato će

stranačkoj pripadnosti. On je bio Hrvat i želio je samo Hrvatsku za koju se žrtvovao cijeloga života. Protiv toga unutarnjeg uvjerenja i žrtvovanja ne može biti prigovora. Ono zaslužuje da se njegovu ocu oda dolično priznanje makar posmrtno u današnjoj nezavisnoj hrvatskoj državi. Bilo bi dobro da se posmrtni ostaci dr. Branka Jelića prenesu u Hrvatsku, u obiteljsku grobnicu u Donjem Docu. Time se konačno smirilo tijelo tog velikog hrvatskog emigranta u hrvatskoj zemlji, koju je volio iznad svega, iako je najveći dio svoga života proveo daleko od nje. No, bio joj je blizu. Grumen zemlje iz Donjeg Doca dr. Branko Jelić je uvijek imao uza se, u svome novčaniku. ■

Naše vrijeme sv. Franju poznaje uglavnom kroz prizmu njegovog bratskog odnosa prema prirodi. Ljubav prema svemu stvorenom tako je još uvijek nadahnuće za drukčiji odnos prema stvorenjima što smo ih mi svojim razvojem ili uništili ili doveli na rub opstanka. Kao da Franjina ljubav prema stvorenjima još uvijek ima snage pokrenuti ulijenjene duhove, slijepe za ljepotu i anestezi-rane brigom za same sebe.

Pa ipak, Franjo nije najprije ljubitelj stvorenja i nije mu nadasve stalo da spaši prirodu, jer u njegovo vrijeme nije ni bila ugrožena. Franjo je najprije zaljubljenik u Boga. Tek iz njegova odnosa s Bogom proizlazi i njegov ljubavni odnos sa stvorenjima. Taj se, pak, odnos gradio postupno. Franjo spada među one koji su korak po korak otkrivali put k Bogu. Ključni događaj, gotovo životno raskrižje, dogodio se u sukobu s vlastitim ocem.

Franjo je s ocem došao u sukob stoga što je, otkrivajući Boga, doživljavao svojevrsno otvaranje očiju. Što je jasnije vidio Boga to je jasnije vidio siromaštvo i patnju u svijetu. Što se više približavao Bogu to je više dijelio očev novac. I kada je Franjina darežljivost prevršila svaku mjeru, otac ga je odveo na sud biskupu i zatražio da se odrekne svega i da mu vrati sve njegovo. Franjo je to, čini se, jedva dočekao. Skinuo je svu odjeću, vratio je ocu i rekao: „Do sada sam te zvao svojim ocem na zemlji, a sada mogu bezbrižno reći: Oče naš koji jesi na nebesima...“ Tako je Franjo ostao gol i sam.

Siromaštvo

Ostavši gol Franjo je odjednom postao siromašan. No, siromaštvo ovdje nije suprotstavljeno bogatstvu. Istina, Franjo se odriče oca i njegova bogatstva, ali to nije najjači razlog njegova svlačenja. Franjo se nadasve suprotstavlja očevoj moći. U izboru golotinje valja vidjeti silnu snagu koju Franjo ponovno otkriva. Bogatstvo nije prvenstveno posjed. Ono posjed pretvara u moć. Ono posjedom uvjetuje ovisnost. Siromaštvo nije najgore u neimaštini. Ono je najteže u ovisnosti o onima koji imaju, u podložnosti, u neslobodi. Franjo, međutim, kada ostaje gol, ne otkriva siromaštvo, nego otkriva slobodu. Njemu je siromaštvo odbacivanje moći, a ne ovisnost, otkriće slobode koja ne ovisi o bogatstvu i moći.

Snaga Franjina siromaštva nije ni u kakvoj borbi protiv bogatstva ili protiv posjeda. Ono je otkriće kako nas stvari i odnosi, kada su utopljeni u posjed, zarobljavaju. I istodobno duboki uvid kako

Siromaštvo i sloboda

Piše: Ante Vučković

Sv. Franjo Asiški jest ljubitelj stvorenja i prirode, ali je prije svega zaljubljenik u Boga. Odricanjem od zemaljskog bogatstva on otkriva siromaštvo odnosno slobodu.

svojevoljno, izabrano siromaštvo nije proklinjanje nikoga i ničega, nego nagli uzlet u slobodu.

Franjino siromaštvo se, međutim, razlikuje od siromaštva koje svakodnevno susrećemo, od siromaštva ljudi koji žive na rubu, onih koji su prisiljeni sve svoje energije trošiti u preživljavanje. Nesreća siromaha jest u tome da ne može birati. Prisiljen je biti siromah i najradije bi izišao iz takvog stanja. Franjo naprotiv nije prisiljen. On bira siromaštvo. Izabrano siromaštvo nije prisila i nije muka, jer ga se ne bira zbog neimaštine, nego zbog slobode.

U ključnom životnom trenutku Franjo otkriva kako mu je otac odveć zaoкупljen posjedom, a da bi još imao oči za ljepotu života, kako je odveć zabrinut za očuvanje onog što je stekao, a da bi još imao snage živjeti slobodu. Jednom zarobljen više ni ne vidimo da nam nedostaje sloboda, neznanost, neovisnost, dah za ljubav. Kao svi robovi, tako se i mi, kada postanemo robovi posjeda, naviknemo na ropstvo te nam se ono čini daleko podnošljivijim od muke koju traži borba za slobodu. Franjo, koji se već susreo s Bogom, u svjetlu njegove Riječi otkriva mračnu stranu posjeda.

Tko posjeduje boji se za svoj posjed. Nije slobodan. Živi u strahu. Tko ima čini druge ovisnima o sebi. Ne širi slobodu, širi ovisnost. Tko se posvetio imanju izgubio je ljubav. Počinje koristiti imanje kako bi kupio ljubav koju je već izgubio brigom oko posjeda. Zamjenjuje ljubav za podložnost.

Svlačenje do gola, čin kojim je Franjo i na vani pokazao promjenu koja se već dogodila iznutra, izlazak je iz odnosa moći i straha u novi svijet, svijet slobode i povjerenja. Franjino skidanje odjeće više slično kidanju okova negoli svlačenju.

Božje kraljevstvo

Ovdje je možda najshvatljivije Kristovo prvo blaženstvo: „Blaženi siromasi duhom: njihovo je kraljevstvo nebesko!“ (Mt 5,3). Siromaštvo duhom bi bio izbor duha, svjesni izbor siromaštva, opredjeljenje za slobodu protiv robovanja ljudima, posjedu, ideologijama, stvarima... Kraljevstvu nebeskom bi onda najbliže bilo kraljevstvo slobode.

Veliki se duhovi ne rađaju svaki dan. Oni se pojavljuju u vremenima koja vape za izlazom, jasnoćom. Njihov život se pretvara u svjetlo, putokaz. Franju se naziva drugim Kristom. S pravom, jer ono što je Franjo otkrio i nije drugo doli ono što je Krist zapalio u svijetu. Franjo je samo dopustio da ga zapali ista vatra ljubavi i slobode.

Veliki se duhovi ne rađaju svaki dan. Oni se pojavljuju u vremenima koja vape za izlazom, jasnoćom. Njihov život se pretvara u svjetlo, putokaz. Franju se naziva drugim Kristom. S pravom, jer ono što je Franjo otkrio i nije drugo doli ono što je Krist zapalio u svijetu.

Svako vrijeme ima potrebu za neovisnim duhovima, prosvjetljenim i nezarobljenim, jer jedino takvi uspijevaju vidjeti svijet drukčijim očima, otvoriti nove putove i osvijetliti nejasne predjele.

Naše ispolitizirano vrijeme okreće se oko istih stvari koje oduvijek porobljuju ljudski duh: novac, posjed, moć, stvari. Umjesto da Franju smjestamo samo u usku i iskrivljenu viziju ljubitelja prirode, možda je vrijeme da u njemu otkrijemo i model neovisnosti, slobode i dostojanstva što dolaze iz svjesnog opredjeljenja za odnos s Ocem na nebesima. Takvo opredjeljenje sve druge odnose, kako one s drugima tako i sa stvarima uvodi u prostor slobode. A prostor slobode je predvorje kraljevstva nebeskog. ■

● **Moers** – U jesenjem izdanju Glasnika HKM Moers na 16 stranica najavljeni su glavni pastoralni događaji u toj zajednici. Pored onih redovitih najvažniji su zajedničko hodočašće u biskupijsko središte Münster (1.10.) svih katoličkih vjernika drugoga materinskog jezika, hodočašće Hrvata u Kevelaer (7.10., misu predvodi pomoćni sarajevski biskup dr. Pero Sudar), hodočašće u Asiz, Padovu i Rim (21.–28.10.), prva pričest, božićni i uskršni susreti i zabave (Nikolinje, Majčin dan). „Dragi kršćani različitih materinskih jezika, sestre i braćo! Ove godine slavi se 25. put Tjedan stranaca, zato smo i hodočašće svjesno stavili 1. listopada. Kao münsterska Crkva, neovisno o jeziku i kulturi, zajedno smo na putu u novo tisućljeće. Zato vas srdačno pozivam na biskupijsko hodočašće u Münster. U vjeri želimo slaviti i Bogu zahvaliti, jer u njegovim rukama je vrijeme a u Isusu Kristu otvorio nam je budućnost spasenja“, piše biskup Reinhard Lettmann u svome pozivu na hodočašće u Münster. Zanimljivo je da se u Moersu svake srijede održava tečaj hrvatskoga jezika za Nijemce. A radom je počela i Hrvatska dopunska škola. Vjeronauk, probe pjevačkoga zbora i folklorne grupe održavaju se redovito. ■

● **Fulda** – U Fuldi (Lehnerzu) je 3. rujna boravio banjolučki biskup dr. Franjo Komarica. Na župno zborovanje u župu sv. Elizabete pozvao ga je župnik Dieter Hummel. Biskup Komarica je propovijedao na njemačkom jeziku, a nazočni vjernici su bili dirnuti svime rečenim, a posebice stradanjem katolika u banjolučkoj biskupiji. Zato su svojim priložima iskazali veliku spremnost da pomognu u obnovi porušenih i oštećenih crkvenih objekata. Biskup Komarica se tom prilikom susreo i s hrvatskim dušobrižnikom fra Marijanom Kovačem, koji vodi HKM Hanau-Fulda i hrvatskim katolicima koji se okupljaju na misu u Fuldi, s hercegovačkim franjevcima koji djeluju na njemačkim župama u nedalekom Blankenau te pohodio još nekoliko njemačkih župa. Posjetio je i grob nedavno preminuloga biskupa Johanna Dybe u velebnoj katedrali sv. Bonifacija. Na ovom susretu bio je nazočan i grkokatolički svećenik Joakim Dudaš, duhovnik u sjemeništu za bogoslove iz Makedonije. Mjesni evangelički pastor također je pozdravio biskupa Komaricu i zadržao se s njim u razgovoru. ■

● **Ludwigshafen** – Hrvatske djevojke i mladići imali su čast otvoriti 9. rujna Međunarodne dane grada Ludwigshafena, koji su trajali sve do 30. rujna. To su zaslužili zato što je organizacija Mladeži HDZ-a i podmlatka CDU imala ekološku akciju rekultiviranja starih vrsta voćnjaka u zaštićenom ekološkom području „Maudacher Bruch“. Posebnost tih voćki sastoji se u tome što one nisu nama poznate „industrijske biljke“ nego prirodne vrste koje su na tom području postojale prije nekoliko stoljeća, kao npr. „Danziger Kant“ iz 1785., „Schweizer Wasserbirne“ iz 1680., ili kruška „Gelbmoester“ iz 1780. A u nedjelju, 17. rujna, Matica hrvatska, priredila je u ovom gradu promidžbu hrvatskoga folklora i turizma. ■

Mirela Blažević

● **Frankfurt** – Novi voditelj HKM Frankfurt fra Petar Vučemilo preuzeo je dužnost 3. rujna, a od starog župnika fra Lea Delaša zajednica se oprostila 2. i 3. rujna. Na oproštaju od staroga župnika i uvođenju novoga na svečanoj misi u frankfurtskoj katedrali bili su nazočni domkapitular Willi Hübinger, delegat fra Josip Klarić, referent za strance u biskupiji Limburg gosp. Heukäuffer i fra Anto Batinić. Početkom rujna započeo je i vjeronauk za učenike od 1. do 12. razreda. Za prvu pričest pripremaju se djeca 3. razreda, a za krizmu učenici 8. razreda. Susret mladih od 9. do 12. razreda održava se svakoga petka u 18.30 sati, a misa za mlade je nedjeljom u 12 sati. Od 29.9. do 3.10. priređeno je hodočašće vjernika u Rim i Torino, a hodočasnici su napunili tri autobusa. Polovicom rujna započeo je novi krug biblijskoga tečaja koji se održava u misijskim prostorijama. ■

● **Nürnberg** – Hrvatsko kulturno društvo „Tin Ujević“ priredilo je 7. listopada još jednu kulturnu akciju. U „Zeitungscafé“ Gradske knjižnice hrvatski glumac Joško Ševo izveo je monodramu „Govorite li hrvatski?“ U mjesecu studenom ove godine Društvo obilježava svoj prvi rodendan. Za tu prigodu će nastupiti Darko Ćurdo iz Zagreba. ■

● **Stuttgart** – Blagdan Gospe Velikoga Hrvatskoga Zavjeta proslavljen je ove godine svečanom misom u konkatedrali sv. Eberharda. Misu je predvodio i propovijedao fra Jozo Zovko. Slavlje je, uz bogatu tombolu, nastavljeno u DGB-Haus pučkim veseljem, koje su glazbeno popratili grupa „Bolero“ i pjevač Jole. Fra

Jozo Zovko je u subotu uoči blagdana u misijskoj dvorani održao predavanje pod naslovom „S Gospom u treće tisućljeće“. Zajednica se za ovaj blagdan pripremila trodnevnicom. ■

U misijskim prostorijama i hrvatskim dopunskim školama počeo se održavati vjeronauk 2. listopada, a cijeli listopad u misijskoj kapeli moli se uvečer krunica i slavi sveta misa. ■

U misijskoj dvorani predstavljena je 17. rujna knjiga „Sveta zemlja – Isusova domovina“ fra Miroslava Modrića, voditelja HKM Neuss. On je jedno vrijeme živio i radio u Svetoj zemlji a više godina samostalno vodi hrvatska hodočašća, pa spada među ponajbolje hrvatske vodiče po Svetoj zemlji. Knjiga ima 390 stranica i 160 fotografija u boji, a predgovor je napisao bibličar prof. dr. Bonaventura Duda. ■

Oproštaj od dugogodišnjeg župnika fra Marinka Vukmana i uvođenje u službu novoga župnika fra Nedjeljka Brečića bio je pod središnjom misom u crkvi sv. Eberharda 1. listopada. Misu je tom prigodom na hrvatskom slavio i propovijedao prelat Jürgen Adam. Prigodni program s druženjem i domjenkom održan je potom u DGB-Haus gdje su svirali i pjevali „Zlatni dukati“. ■

● **Düsseldorf** – Pod svečanom misom u crkvi sv. Apolinara od hrvatske katoličke zajednice oprostio se 17. rujna fra Nedjeljko Brečić, koji je bio župnikom 9 proteklih godina, a u službu je uveden novi voditelj fra Branko Brnas. Oproštajnu misu predvodio je fra Nedjeljko, propovijedao je fra Anto Batinić, a koncelebrirali su bivši i sadašnji njemački mjesni župnik. Pod misom su pjevali djeca i mladi te pjevački zbor mjesne njemačke župe. Cijela zajednica, a posebno mladi, dirljivo su se oprostili od svoga župnika. U župnoj dvorani priređen je poslije mise domjenak za sve vjernike. ■

● **Mainz** – Od vjernika HKM Mainz 27. kolovoza oprostio se župnik fra Petar Vučemilo, a novoimenovani župnik fra Josip Bebić uveden je u službu. Misu je slavio i propovijedao fra Anto Batinić, a uz fra Petra i fra Josipa koncelebrirao je mjesni dekan. Riječi zahvale i dobrodošlice starom i novom župniku uputili su mladi, župno vijeće te gosp. B. Krämer u ime biskupije Mainz. Za sve članove Misije priređen je popodnevni domjenak u misijskoj dvorani. ■

● **Berlin** – U crkvenom dvorištu okupljanje mladih. Rukuju se. Raspituju jedni za druge. Razgovaraju o završenim školskim praznicima, o početku školske godine, o novim poznanstvima... Prije nego će krenuti u vjeronaučnu dvoranu zamolih jednu grupu mladih za kraći razgovor. Rekoše mi da se pripremaju za sakrament sv. krizme.

Nevoljko pristadoše. Postavio sam im samo jedno pitanje: zašto idete na vjeronauk i što očekujete od vjeronauka? Na brzinu dobih nekoliko odgovora: da više znamo o našoj vjeri; da bude lako; da se krizmamo; kod kuće je koji put dosadno; morao sam i roditelji su mi rekli; da sve prođe dobro; želim uspješnu krizmu; da nas fratar nauči nešto dobra; da se slažemo; da naučimo naš jezik; da se družimo s Hrvatima; da više shvatimo o našoj vjeri i da se upoznamo bolje. Na svu muku pristadoše slikati se. Neka im zajednička fotografija i izgovorene riječi budu poticaj da zavole i „Živu Zajednicu“.

Jozo Župić

● **Kelkheim** – U Listiću HKŽ Main-Taunus/Hochtaunus, koju vodi fra Željko Čurković, od 24. rujna objavljeni su statistički podaci o toj novoj hrvatskoj katoličkoj župi, koja je nastala odjeljivanjem od velike HKM Frankfurt. Nova zajednica ima točno 3382 (prijavljenih) vjernika. Po starosnoj dobi to izgleda ovako:

1900.–1930. = 51; 1931.–1940. = 266; 1941.–1950. = 602; 1951.–1960. = 540; 1961.–1970. = 517; 1971.–1980. = 641; 1981.–1990. = 370; 1991.–2000. = 395.

Broj djece po obiteljima: jedna obitelj ima 5 djece; 11 obitelji ima 4 djece; 41 obitelj ima 3 djece; 169 obitelji ima 2 djece; 277 obitelji ima po jedno dijete; bez djece je 410 obitelji. Od pastoralnih novosti izdvajamo: susret majki koje imaju djecu svakoga četvrtka u 17 sati; misu za djecu (svake prve nedjelje) i za mlade (svake druge nedjelje) i to pod pučkom misom u 12.15 sati; probe pjevanja i susret mladih svakog petka u 19 sati. U župnom uredu od 1. rujna radi srijedom i subotom i tajnica Marijana Galir. Sve informacije, savjete i potrebe mogu se dobiti ili tražiti na telefon: 06195/976671 ili na E-Mail: Kroatische Kath.GemeindeMTH@t-online.de ■

Ovogodišnji kandidati za krizmu HKM Berlin

● **Banneux**, Belgija – Svake godine na treću nedjelju rujna o. Drago Rogina, voditelj HKM Liege, priređuje hrvatsko hodočašće „Djevice siromaha“ u Gospino svetište Banneux u Belgiji. Ove godine je to bilo 17. rujna. Na to hodočašće odazvali su se katolički Hrvati sa svojim svećenicima iz misija Bruxelles, Rotterdam, Luxemburg, Aachen, Krefeld i Duisburg. Misu je predvodio i propovijedao fra Franjo Trogrić, voditelj HKM Aachen. Njemu su nazočni hodočasnici tom prigodom čestitali srebrni svećenički jubilej. Jedna djevojka iz Liegea (Katica) odrecitala je jednu pjesmu, a djeca u narodnim nošnjama predala su mu buket cvijeća, križ i knjigu. U koncelebraciji su sudjelovali fra Stjepan Mikuljan, fra Mato Martić, don Luka Mamić, don Franjo Đurić i o. Drago Rogina. Nakon hodočasničkog ručka u 16 sati je obavljena pobožnost križnoga puta. Mnoštvo hodočasnika, ohrabreni Gospinim zagovorom i učvršćeni u vjeri, napustilo je ovo svetište u kojem se Gospa posebice časti kao „Djevica siromaha“, a gdje se prema predaji ukazala 1933. godine. ■

● **München** – U nedjelju 24. rujna misu za Hrvate u crkvi sv. Mihaela slavio je pomoćni biskup biskupije München-Freising Engelbert Siebler. Suslavili su delegat fra Josip Klarić, vikar splitske franjevačke provincije fra Duško Moro, dosadašnji voditelj Misije fra Petar Gulić i novi fra Božo Ančić, te dosadašnji duhovni pomoćnik fra Ante Vuk Buljan i novi fra Ivan Križanović. Bila je to oproštajna misa bivših pastoralnih djelatnika te uvođenje u službu novih. Oni su se od povjerenog puka oprostili riječima zahvale i blagoslova. Njima su zahvalili, a nove svećenike pozdravili biskup Siebler, delegat Klarić i vikar Moro. I za fra Petrom i za fra Antom Vukom pale su brojne suze, osobito članova folklorne skupine, koju je osob-

no vodio i uvježbavao fra Petar. Mnoštvo vjernika nagradilo je svoje višegodišnje svećenike zahvalnim pljeskom, koji je kao pozdrav i podrška također bio upućen i novim svećenicima.

Jozo Sladoja

● **Frankfurt** – Svako protjerivanje i ubijanje civila je zločin. Današnja slobodna i demokratska Europa za takve i slične zločine ne bi smjela imati dvostruka mjerila. Isto tako i protjerivanja i ubijanja civila u agresiji na Hrvatsku i BiH, treba također osuditi kao i ono koje se dogodilo višemilijunskoj njemačkoj manjini u istočnim zemljama 1945. i 1946. godine.

Naglasci su to tribine „Zaštititi manjine – prezreti protjerivanja“ s podnaslovom „Nove činjenice na primjeru Hrvatske“ koju je u srijedu uvečer u Frankfurtu organizirao frankfurtski ogranak parlamentarnog CDU-a. U nazočnosti zastupnika te stranke u njemačkom parlamentu Klausu Petera Willscha i uglednog profesora sa sveučilišta u Giessenu prof. dr. Rudolfa Grulicha na tribini je govorila i gošća iz Hrvatske Lydia Scheuermann, književnica i članica Udruge podunavskih Nijemaca u Osijeku.

Govoreći o patnjama njemačkog naroda nakon završetka II. svjetskog rata na prostoru bivše Jugoslavije, Scheuermann je kazala da je više od pola milijuna Nijemaca protjerano. U komunističkoj tvorevini Nijemci su bili najprije smatrani zločincima, zatim ih se ismijavalo da bi ih se na kraju i u Ustavu ignoriralo. Sve do nastanka samostalne Hrvatske, rekla je, Nijemci nisu bili priznati kao nacionalna manjina, a niti su imali prava koja im danas daje država Hrvatska.

U svom izlaganju prof. dr. Grulich je istaknuo kako je status manjina u Hrvatskoj znatno bolji nego u većini zemalja zapadne Europe.

Stipe Puđa

FRA IVO ŠIMIĆ (1954.–1993.) Iz zbirke: „Ako je to život“, Svjetlo riječi; Sarajevo 2000.

Stoljeće od sedam godina

(Jeleni)

*Da li su ostali tragovi
u postelji bijeloj,
košuto šumska,
u onoj noći satkanoj od čežnje?
Stoljeće od sedam godina.
Ne svjedoči lažno!*

*Tebi se ne kaje,
mrklina noći u lepeze grijeha skriva.
Oh, Bože veliki,
ti podari mi snove,
dade i srce što ljubavlju trepti.
Strah me zbog toga u ovoj noći*

*da li ću pravim odredištem stići
i znati reći:
treba opet stati na tvome putu
i misliti tiho!
Oprosti ipak Bože,
treptaje u krvi.*

Svitanje

*Korijeni naši jesu
jakost pamtivijeka
zato za boj spremismo misli
na konje sedlane.
Hosana Sinu Davidovu,
hosana.*

*Pomozi krvi našoj
ko rosi jutarnjoj da dugi daje sjaj.
Pomozi, Bože svih,
u svitanje.
Na muci, sigurno znaš,
teško je čekati raj.*

Nokturno

*Zašto sam ovdje gdje jesam
pitam se Gospode,
kad ura ponoćna
bježi od strahota,
i u snovima bezbrižnim
traži prenoćište.*

*A ovdje sam
u ognju očiju ponoćnih
i jaram nosim,
kao Jeremija
prorok naroda Tvoga.*

*A Adam, vele, sam
čovjek od zemlje,
ni Eva
da me zavede,
ni zmije
da me ujede,
da me otrov ponese
ljutičin,
bar malo,
da budem što nisam;
Sokrat samo da me ispije,
da se zemlja ozeleni
moja malena,
k'o vaza japanska,
da mudrost rada
i da se zavoli.*

Moja jadikovka

*Kada me pohodiš
korakom nečujnim,
svesilni Gospode,
kada me probudiš
iz gliba zemljinog,
šapatom lahora,
i tada
blizinu traži iz naručja;
jer brijesta ni konoplje
u vijencu stogodišnjem nema,
da teljug savijem,
k'o gnijezdo nesita,
dok tkalje niti u potku tiskaju
u vrijeme jesenje.
A života toliko mnogo
da ne bi u pregršt naranči stao,
pa ne znam,
da li brati ili kosom kositi
jagode pitome.*

Brzo će svanuti

*Ako me vjetar ne uspava
u ovoj noći beznada
probudit ću sjetu i tebe
zbog riječi nemira;
probudit ću sve koje zora
zagrlj u nastambi,
dok i moja mati bijelo platno tka
u mome raskošju;
a noć je
i u meni samuje, mračna,
pa ne vidim
ni vlat bosiljka ubrati
da ga obučem
u bijelo platno nedjeljom.
Što može noć?
Paliti krjesove ivanjske
il' možda tegobu dana reći.
Beskrajnim stazama vjetrova,
polako, i mi se učimo
u mračnim noćima
putove tražiti.*

Šutljiva blizina

*Grije me tvoja blizina
toplinom duše nespoznajne
u hladnom predvečerju;
dok sunce zalazi
i straže nestaju,
nestaju kriči sunovrata.
A ja još bih
blizinu tkao u halje nedjeljne.
Jer možda baš sada
daljine doživlju nevidene.
Treba pokušati otvoriti vidokruge,
brižno,
k'o vrata srca ljubavi prvoj,
jer našu krhkost i dušu meku
s ponosom hrani
šutljiva blizina.*

Brief des Delegaten

Liebe Leserinnen und Leser
der Lebendigen Gemeinde,

jede Veränderung, sei es bei einer Einzelperson, einer Gemeinschaft oder allgemein im gesellschaftlichen oder kirchlichen Leben, bringt neue Herausforderungen und Erwartungen mit sich. So ist es auch mit unseren kroatischen katholischen Missionen. In 18 kroatischen katholischen Missionen in Deutschland kam es zu vielen personalen Veränderungen.

Neue Leiter haben die folgenden Missionen bekommen: Bamberg, Darmstadt, Düsseldorf, Esslingen, Frankfurt, Freising, Hamburg, Mainz, Mettmann, München, Ravensburg, Rüsselsheim, Sindelfingen, Stuttgart, Traunreut und Wuppertal. Einen neuen Kaplan haben die Missionen Berlin, Hamburg, München und Nürnberg bekommen.

Für die oben erwähnten Gemeinden sowie auch für deren bisherige Seelsorger ist das eine Gelegenheit, auf die gemeinsam verbrachten Jahre zurückzublicken. Es war eine Zeit großer Veränderungen, sowohl hier in Deutschland (Fall der Berliner Mauer und die deutsche Wiedervereinigung) als auch in der Heimat (Entstehung der selbstständigen Staaten Kroatien und Bosnien-Herzegovina).

Zu Beginn der neunziger Jahre ereignete sich auch der schreckliche Krieg in unserer Heimat. Wir haben uns alle bei der Lieferung humanitärer Hilfe engagiert, für die vom Krieg bedrohten Menschen, für die Unterbringung der Kriegsflüchtlinge in unseren Missionen.

Als Delegat möchte ich allen bisherigen Seelsorgern und ihren Gläubigen für ihr Engagement in der karitativen Arbeit danken. Auf besondere Art und Weise möchte ich den Seelsorgern der oben erwähnten Missionen für ihre pastorale Arbeit danken. Ich sehe diese Verände-

Bei der Verabschiedung des bisherigen Leiters der KKM München und der Einführung des neuen Leiters feierte Weihbischof Engelbert Siebler aus dem Erzbistum München-Freising die hl. Messe

Veränderung als Herausforderung und Chance

runge als eine neue Herausforderung und eine Möglichkeit zur Kreativität in der Pastoralarbeit an. Den neuen Missionsleitern und allen Seelsorgern wünsche ich einen glücklichen Arbeitsbeginn in der neuen Mitte und Gottes Beistand und seinen Segen.

In diesem Brief möchte ich auch die Wichtigkeit der Katechese in der Muttersprache hervorheben. Nur eine gute Kenntnis der Muttersprache sowie auch der Sprache des Landes, in dem wir leben, kann zu einer Integration in diese Gesellschaft und in die Ortskirche führen. Mit einer guten Kenntnis beider Sprachen, beider Kulturen und beider Mentalitäten integrieren wir uns als Subjekte, ohne Angst vor der Isolation und Assimilation. Außerdem möchte ich in diesem Zusammenhang die Eltern und Kinder anregen, die Möglichkeiten des muttersprachlichen Ergänzungunterrichtes zu nutzen. Leider besuchen immer weniger Kinder diese Schulen und das ist wirklich schade.

Obwohl wir die Wichtigkeit der religiösen Presse und somit gleichzeitig

unserer *Lebendigen Gemeinde* bereits betont haben, möchte ich Sie, liebe Leserinnen und Leser unseres Blattes, an dieser Stelle nochmals zur Zusammenarbeit und zur Verbreitung unserer *Lebendigen Gemeinde* aufrufen. Wenn ein wichtiges Ereignis in Ihrer Mitte ansteht oder sich ereignet hat, informieren Sie uns über dieses in einer kurzen Mitteilung, die wir dann gerne veröffentlichen. Wenn Sie in unserer *Lebendigen Gemeinde* auf einen guten Artikel stoßen (und sie sind alle gut!), empfehlen sie ihn anderen weiter, damit diese womöglich auch zu unseren regelmäßigen Lesern werden.

In der letzten Zeit habe ich die folgenden Missionen besucht: Main-Taunus/Hochtaunus, Hamburg, Frankfurt, Rüsselsheim, Freising, München, Ravensburg und Darmstadt.

Ich wünsche Ihnen, liebe Leserinnen und Leser der *Lebendigen Gemeinde*, alles Gute und grüße Sie herzlich bis zur nächsten Ausgabe.

Ihr

P. Josip Klarić, Delegat

Eine innere Reiseodyssee oder die Suche nach Heimat

Von Željka Čolić

Das Gefühl des Andersseins ist ständig präsent. Ich bin im Urlaub, und doch nicht. Ich bin Kroatin, und doch nicht. So etwas Halbes, nichts Ganzes.

Urlaubszeit – Sommer – Sonne... Kroatien. Das ist ein unumstößliches inneres Bild und eine logische Gedankenfolge vieler Diaspora-Kroaten, die sich wieder einmal, wie selbstverständlich, auf die Reise in die Heimat begeben. Für manche eine „Pseudo-Heimat“, an der sie aus Gewohnheit noch hängen. So wie bspw. bei Marina S., die als Kleinkind mit ihren Eltern nach Deutschland kam und folgendermaßen ihre innere Reise schildert.

...Dennoch zieht es mich immer wieder „runter“ in die ferne „Heimat“, wobei diese Heimat bereits (oder manchmal, je nach Gefühlslage) innerlich einer brüchigen Fassade gleicht, die immer mehr abbröckelt. Fremd in der Heimat als „heimatlose“ Fremde. Von der Heimat trennen mich nicht nur über 1000 km, sondern die seelischen Abgründe der Alltäglichen und das Leben selbst. Also versuche ich neu zu definieren: Als in Deutschland lebende Kroatin, sozusagen „Deutsch-Ausländerin“, gehe ich in die Heimat der Eltern, die diese Heimat auch anders erleben und betrachten als die Einheimischen selbst, die nie fern der Heimat waren und keine etwaige Entfremdung von derselben kennen. Vielleicht ist es dann eine Art „Anders-Heimat“ quasi aus zweiter Hand?! Irgendwie komme ich so nicht weiter und versuche es anders: Vielleicht betrachte ich mich einfach als Touristin mit einem Hauch an Heimatgefühlen, die ich z.Z. schlecht an etwas Konkret-Realem manifestieren kann.

Seelisches Niemandsland

Oder etwa doch? Ist es etwa das Haus, das die Eltern mühsam und schweißtriefend während ihres langen Arbeitslebens in Deutschland mit deutschem Geld erbaut haben? Also reduziere ich: Heimat ist das Haus der Eltern, in dem ich nie länger als 3–4 Wochen im Jahr verweile. Sozusagen als Urlaubsdomizil, aber dann doch wieder nicht „echt“. Diese Ein- oder Zuordnung als Heimat scheint mir wirklich ziemlich dürftig und miserabel. Einige hundert Quadratmeter, die nicht ein-

mal richtig bewohnt werden, können keine Heimat darstellen. Es muss etwas anderes sein, etwas viel Tieferes, psychologisch Unerklärbares, also Ideelles, im Herzen bedingt Heimatliches, und nicht diese Leblosgkeit von Mauerwerk. Ich setze die Suche an der Küste fort, wo mich ebenso eine – d.h. keine lebensausstrahlende Wohnung erwartet. Zumindest äußerlich bringen mir, und meiner Bandscheibe, die ersten gefahrenen Kilometer auf der kroatischen, kurvenreichen „Magistrale“ zu Bewusstsein, ich wäre wirklich da. Auf inneren Umwegen komme ich ans äußerliche Ziel meiner Reise an und merke, dass mir die Heimat immer fremder geworden ist. Ich fühle das innere Vakuum, eine hoffnungslose Leere und befinde mich im seelischen Niemandsland. Bestürzt frage ich mich, ob ich nicht etwa schon zum identitätslosen „Gastarbeiterkind“ mutiert bin, dessen Identität sich nur auf einige „Krümel der Nostalgie“ aufbaut? „Welche Nostalgie?“ fragt prompt das Gewissen, weil es nostalgische Schwärmereien im kroatischen Zusammenhang (in Verbindung stehend mit Kindheitserlebnissen) nicht kennt. Um die aufkommende Unruhe abzuschütteln, suggeriere ich mir selbst, ich wäre hier in der Heimat und sollte diese irrationalen Überlegungen lassen. Schließlich bin ich im Urlaub, sozusagen inkognito als echte Kroatin. Ich möchte wenigstens kurzweilig das Leben echter Kroaten in Kroatien leben, aber ...es ist doch wiederum anders.

Während die noch wenigen Freunde – denn wenn man nie da ist, kann man auch keine Freunde gewinnen – arbeiten, bin ich außerhalb jeglichen kroatischen Systems. Ich bin ja im Urlaub, aber mit in Deutschland verdientem Geld. Irgendwie bekomme ich diese Identitätsduselei absolut nicht in den Griff. Das Gefühl des Andersseins ist ständig präsent. Ich bin im Urlaub, und doch nicht. Ich bin Kroatin, und doch nicht. So etwas Halbes, nichts Ganzes. Zumindest spüre ich die Andersartigkeit der Atmosphäre, des Lebens, der Luft hier. Riecht so die Heimat?

Oder sind es doch nostalgisch angehauchte Instinkte, die im Erbgut verankert sind und von daher unerklärlich für mich selbst? Ich warte bis es „Klick“ macht, aber mein Innerstes bleibt stumm, obwohl ich sehnlichst dieses erleichternde Gefühl „endlich dort angekommen zu sein, wo ich hingehöre“ erwarte.

„Maskierte Touristin“

Ich verschließe für einen Moment die Augen vor der Heimatfrage und betrachte mich als absoluten Kroatienfreund. Ich möchte schließlich keinen ganz persönlichen Stress aufbauen. Ich begnüge mich mit diesen Versuchen von Halbwahrheitsdefinitionen und verdränge alles als „Akte ungelöst“ ins Unterbewusstsein, das dies auf „Warteposition“ dort parkt. Den „Heimaturlaub“ kann ich dennoch genießen: die Gastfreundlichkeit und Unkompliziertheit der Menschen Dalmatiens, das klare Meer, die Sonne. Selbst die zwischenmenschliche Kommunikation fällt mir leicht, obwohl die (angebliche) Muttersprache Vorrang hat. Keiner merkt mir an, dass ich eine „maskierte Touristin“ bin... Ich bin ja „beinahe“ fast Einheimische, allerdings nur auf Durchreise. Seltsamerweise fühle ich mich an etwas mir persönlich Vertrautes erinnert, sobald ich „echten“ deutschen Touristen begegne. Sind das etwa deutsche „Heimatgefühle“? Wie kann das sein, vielleicht zwei „Heimaten“ (ist dieser Begriff grammatikalisch im Plural überhaupt möglich?) oder zwei halbe Heimaten? Rein mathematisch betrachtet, hätte ich ein Ganzes. Vielleicht ist das die Lösung all dieser Fragen? Aber doch weiß ich insgeheim, dass dies nur ein Trugschluss und Selbstbetrug wäre, denn rein gesetzlich, ist dies nicht möglich. Emotionen sind in Paragraphen nicht erfasst.

Angesichts dieses diffusen „Heimat-Ozonlochs“ schließe ich inneren Frieden und suche nicht mehr. Ich belasse alles in diesem undefinierbaren luftleeren Raum und trete die „Heimreise“ nach Deutschland an.

Wieder froh in Deutschland zu sein, den gewohnten Lebensrhythmus aufnehmend, werde ich mich nach der fremdgewordenen „Pseudo-Heimat“ sehnen (ohne genau zu wissen warum), und werde innerlich zusammensucken, wenn ich völlig arglos von ahnungslosen Deutschen gefragt werde: „Na, wie war es in der Heimat?“ Schlagartig werde ich mir der hiesigen „Andersartigkeit“ bewusst, habe keine Zeit und Lust derartig Kompliziertes zu erklären und möchte schleunigst „nach Hause...“ ■

DARMSTADT

Duje Jurković – učitelj i umjetnik

U subotu 9.9. ove godine sudjevali smo u blagoslovu kapelice (Andachtsraum) u crkvi evangeličke župe sv. Martina u Darmstadtu. U središtu te prostorije nalazi se drveni križ, znak spasenja i utjehe, kojeg je izradio hrvatski umjetnik Duje Jurković.

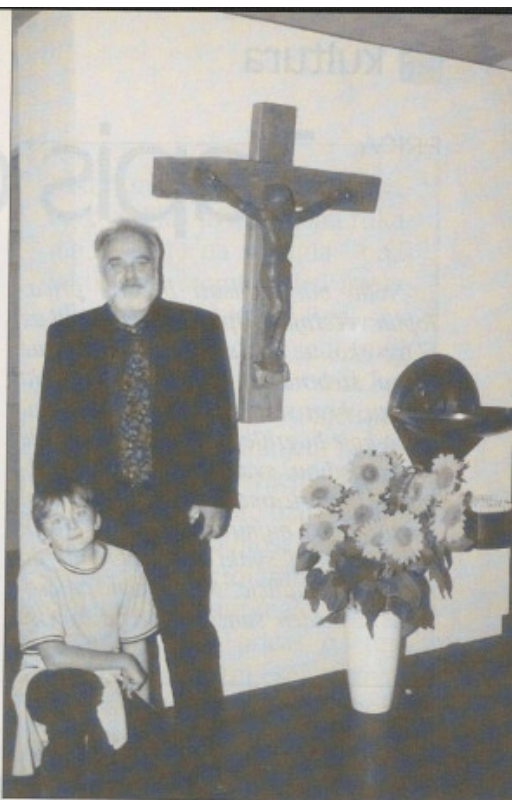
Gospodin Jurković rođen je 1946. u Rudi kod Sinja, ali već 28 godina živi i djeluje u Njemačkoj. Studirao je povijest i hrvatski jezik i od 1972. godine radi kao učitelj u Hrvatskoj dopunskoj školi u Darmstadtu. No, glavni mu je hobby umjetnost pa gosp. Jurković radi kao učitelj umjetnosti u osnovnoj školi. Već dvadeset godina je član kruga umjetnika „Bund für freie und angewandte Kunst Darmstadt“, a poznat je i po brojnim izložbama svojih djela, među

ostalim i s nekoliko hrvatskih umjetnika kao što su npr. Zvonimir Balog, Stipe Nobile, Kazimir Hraste, Pero Letica, Restović Nenad i drugi.

Nakon svečanog blagoslova gosp. Jurković nam je u osnovnoj školi „Schillerschule“, gdje osim redovne nastave umjetnosti vodi i tečajeve drvorezbarenja za djecu i odrasle, pokazao nekoliko svojih najnovijih djela te djela svojih učenika i učenika.

„Rezbaranje drveta sam izučio sam. Znate, Ruda, mjesto gdje sam rođen, jest i mjesto i rijeka. Gledajući kako rijeka nosi korijenje, vidio sam u njima figure i osjetio potrebu da stvaram“, pričao nam je gosp. Jurković. I tako se s vremenom početni hobby sve više pretvarao u poziv.

A. Tomljanović-Brkić

Duje Jurković sa sinom podno križa kojeg je osobno kreirao

NOVO IZDANJE

• Anton TAMARUT ml.: *Smijem biti slab. Teologija za svaki dan*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 2000.

Naš suradnik dr. Anton Tamarut sabrao je svoje brojne tekstove (53) koje je objelodanio u raznim časopisima, pa i u našoj Živoj zajednici, te ih uokvirio u knjigu duhovnih razmišljanja pod gojmim naslovom. „Premda ima tekstova srodnog sadržaja, u knjizi, kako ćete vidjeti, nisu susjedi: redaju se jedan za drugim kao dani; mijenjaju i razlikuju kao vrijeme; jedni su duži, drugi kraći, jedni lakši i ležerniji, drugi, možda, nešto teži i zahtjevniji“, stoji u autorovu predgovoru. Nije važna povezanost tema, nego nastojanje da se osobna i vjerna životna iskustva podijele s onima koji isto vjeruju i osjećaju. „Teologija u ovoj knjizi znači prvenstveno, motrenje i čitanje Božje djelatne i dobrohotne blizine u svagdašnjim događanjima, Božje svjetlo u našim mislima i osjećajima“, ističe dr. Tamarut, pružajući čitateljima lijepu teologiju za svaki dan, teologiju svakodnevnog življenja.

Narudžbe: **Kršćanska sadašnjost**
Marulićev trg 14
HR-10 000 Zagreb
tel. 00385/1/4 81 11 16
fax. 4 81 11 18
E-Mail: ks@zg.tel.hr

FRANKFURT

Obilježena 30. obljetnica HKD

Svečanim prijamom i domjenkom te koncertom ozbiljne glazbe HKD Frankfurt obilježilo 30 godina djelovanja

U povodu 30. obljetnice rada Hrvatskoga kulturnog društva Frankfurt, u četvrtak je u prostorijama tog društva u Frankfurtu organiziran svečani prijam s domjenkom. U nazočnosti predsjednika Skupštine grada Zagreba prof. Franje Zenka, zastupnika Skupštine grada Frankfurta Bernharda Mihma, generalnog konzula RH u Frankfurtu Mladena Jurišića, izaslanika biskupije Limburg te izaslanika političkih stranaka CDU-a, SPD-a i FDP-a, prije svečanosti ispred zgrade Društva zasaden je i stablo prijateljstva sa strancima.

Uz hrvatski šampanjac i specijalite hrvatske kuhinje, izmijenjeni su pozdravi te izrečene pohvale radu HKD Frankfurt u proteklih 30 godina. Nakon pozdravnog govora predsjednika Društva Ivana Šponara, u ime Matice hrvatske iz Zagreba, koje je HKD Frankfurt član, dr. Ive Mažuran je istaknuo kako je HKD Frankfurt dao veliki doprinos afirmaciji hrvatske kulture u ovom dijelu svijeta.

Jedini cilj kojim se Društvo vodilo bio je probitak domovine i hrvatskog naroda, posebice onoga njezina iseljenog dijela – istaknuo je dr. Mažuran istodobno odajući priznanje radu Društva i u godinama domovinskog rata.

Dopredsjednik Deutsche bank Thomas Junemann, čija je banka, zajedno sa Zagrebačkom bankom, glavni sponzor svečanog koncerta u čast HKD-a Frankfurt, kazao je kako se nada da će ovakvi kulturni susreti povezati i gospodarske interese Hrvatske i Njemačke.

O radu HKD-a Frankfurt govorio je njegov predsjednik Ivan Šponar kazavši kako je proteklih desetljeća Društvo radilo na različitim projektima, a uvijek s ciljem pomoći Hrvatima.

Svečani koncert (s pijanisticom Ivanom Švarc-Grendom i zagrebačkim gudačkim kvintetom) u povodu 30. obljetnice sponzorirali su glavni sponzori Deutsche Bank i Zagrebačka banka i druge tvrtke i pojedinci. ■

PRIČA

Zapis o znaku

Volio bih napisati bezbroj priča. Toplih večernjih pripovijesti što bi ih uz blago oko, uz huk studena vjetra ili uz tišinu srebrnasta mraza mati čitala djetetu, brat sestri ili dječak sam sebi. Priča koje bi grlile sve za sve i zakrilile svaku godinu, svaki dan, svaki trenutak. U tim pričama ništa ne bi izostalo. I najtajniji i najmračniji zapisi bili bi odgonetnuti i svaki list izokrenut da mu se vidi naličje. Ni mliječna mjesečina ni meden sunčan sjaj ne bi više

padali ni na što što već nije u tim nanizanim biserima riječi. A opet, u tim bi pričama bio samo jedan lik.

U jednoj bi od tih neizbrojenih priča pisalo i o sitnim zelenkastim točkicama nepravilno razasutima u jasan i namah prepoznatljiv oblik. Podvukle su se točkice pod kožu, razlile i primile boju davno, davno namamljene krvi. Uzduž i poprijeko, jedna na drugoj one žive svoj život i znaju da im je tu zauvijek mjesto, da se trebaju čuvati skupa jer jedi-

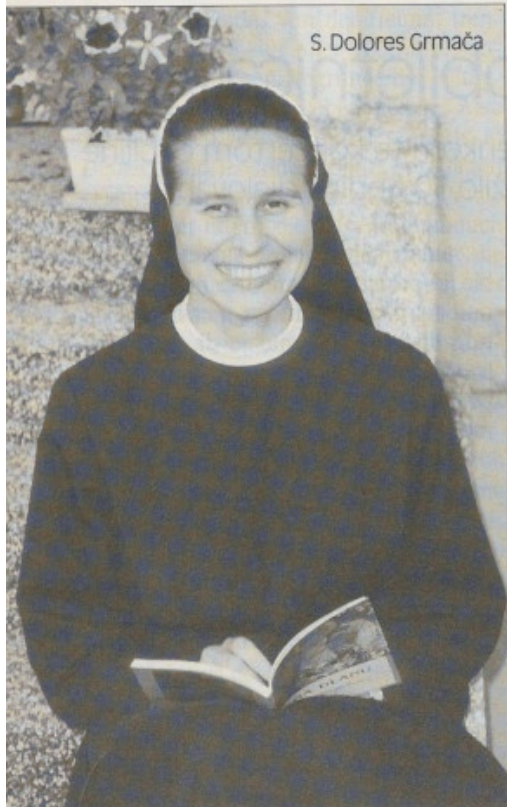
no tako imaju smisao. Tko zna kada ih je, nevještini prstima, utisnula nečija zanesena ruka i pogladilo pogledom prvo ljudsko oko, pomilovao dah vjetra, opalio sunčev žar. Kada god ih je tko gledao, vidio ih je skupa, znao je što znače. Stoga su i ostale toliko dugo zajedno, uzduž i poprijeko ležeći u glatkoj koži i pozdravljajući vodu, kamen i drhtav dodir gruba, istkana svoda.

Ponekad su točkice stvarale imena, ona stara dobra imena. U polukrugu, u nezgrapnim slovima rojile su se i umreživale u neku tajanstvenu vezu, njima nejasnu. Tvorile su podnožje drugima, služile im kao kolijevka, stajale da taman zelenkasti dah kože ne bude osam-

Zapis o Zapisu o znaku

Premalo je reći da živimo u svijetu simbola još od biblijskih vremena – svijet simbola živi u nama.

S. Dolores Grmača

interakcije sinkronijskog i dijakronijskog odnosa. Zapisati zapis o *Zapisu o znaku* koji svojom šutnjom progovara o dvjema stvarnostima: o konotativnoj u denotativnoj, nevidljivoj u vidljivoj, svjevremenoj i bezvremenoj u imanentnoj, transcendentnoj u ovozemnjoj...

Iako prvo čitanje *Zapisa o znaku* možda dušu zapljusne valom začudnosti, zasigurno primatelja poruke mami uvijek novim i novim iščitavanjima, polako ga uvlači u svoj tajanstveni svijet nudeći mu sklapanje saveza.

Mnogobrojni neodređeni pridjevi na mjestima na kojima bismo očekivali određene (huk studena vjetra, tišina srebrnasta mraza, meden sunčan sjaj...), personifikacijska svojstva, metafore i metonimije, oksimoroni i simboli kao spektar razasutih stilema baš kao i *zelenkaste čestice smisla umrežuju se u tajanstvenu vezu, njima nejasnu* kao da znaju da se trebaju čuvati skupa jer jedino imaju smisla ako dovedu do krvotoka, do unutarnjega duhovnog života.

Cijeli zapis može se promatrati kao svojevrsna coincidentia oppositorum, kao jedinstvo suprotnosti kroz odnos neodređenih i određenih pridjeva koji upućuju na poopćenost i apstrakciju,

univerzalnost u tajnovitosti pojedinačnog, posve konkretiziranog simbola znaka u misteriju intertekstualnosti s Biblijom i zapisima Maka Dizdara. Premalo je reći da živimo u svijetu simbola još od biblijskih vremena – svijet simbo-

Znak koji je uvijek tu, baš kao transcendencija u vječnom sada, kao čudan način preživljavanja, ali ipak način, čudne zemlje koja svoje običaje zapisuje krvlju i u krvi, zemlje po mnogočemu posebne u toj svojoj čudnosti i čudesnosti.

la živi u nama. Nije zaludu čovjek nazvan „ens symbolicum“, simbolično biće.

Dozvolimo svojevrsnom oksimoronu sklopljenom od dva posve obična priloga *uzduž i poprijeko*, koji se pojavljuje čak pet puta, a još jednom se pojavljuju adjektivizirani, da nas povedu. Ovdje ne samo da nema straha od ponavljanja riječi nego, štoviše, ponavljanje je u funkciji naglašavanja sržnoga. *Vječno savezništvo uzdužnih i poprečnih srodnika* uvodi nas u dvostruku stvarnost, empirijsku i metaempirijsku. Obje te stvarnosti povezuje i pomiruje znak, odnosno njegovo značenje. Ni ovaj znak nije

I ja bih voljela zapisati svoj zapis o *Zapisu o znaku* uz ovu glazbu valova sjećanja što postojano udaraju o obalu povijesti, poluspuštenih teških vjeđa zagledanih u zagonetnu dinamičnost

ljen? Tko bi znao? Samo i one su ostale zauvijek, brojnije, ponosne na svoju zagonetnost nenaviklu oku. I njih je utiskivala neka druga, srodna ruka dok su se prsti čvrsto stiskali, a oči gledale na drugu stranu. One su znale da su tu samo radi onih uzdužnih i poprečnih srodnika, zbog istolikih čudnozelenih mrlja što su stajale u vječnom savezništvu (uzduž i poprijeko). A ponad saveza isto. Kao svod ili kao pokrov spuštale su se ponekad nove zelenkaste čestice smisla i stapale u neko ime ili u neki znak, no znale su da su tu radi onih koje su sklopile davnašnji savez zauvijek se rastavljajući, jedne uzduž, druge poprijeko.

Odnedavna nitko ne vidi taj strašni običaj urezan u glatku kožu negdašnjih djevojaka. Jednoga će dana i one što leže uzduž i one što smjeraju poprijeko pronaći kraj. Oživjet će svoj vijek čudne zelene mrlje na izlomljenoj površini svoga svijeta.

I nitko ih neće pitati zašto su ondje bile, jer svi su znali. Kolijevka i pokrov jednom sićušnom znaku koji uvijek šuti i koji nikada ništa ne traži, sve dok ne nestane u tami njihova groba i zaboravi da mu još ponedje ima braće, žive na životom izoranim podlakticama negdašnjih djevojaka, katkad i pod grubim, otkanim svodom seljačke košulje.

Ivan Lupać

Kod starijih žena u Bosni i Hercegovini još uvijek se na rukama, osobito na šakama i podlakticama, mogu vidjeti istetovirani znakovi križa. Radi se o mnoštvu kreacija: od onih najjednostavnijih do onih koji su zahtijevali veći umjetnički napor. Tim tetoviranjem katolici u BiH su za vrijeme turske vladavine prvotno označavali i iskazivali pripadnost katoličkoj vjeri, ali je tetoviranje križa, cvijeta ili imena imalo i ulogu ukrasa. Ova priča o tom običaju i popratni esej otkrivaju nam skriveno i duboko značenje tog drevnog običaja.

Katoličke djevojke u Jajcu (Fotografija prema dia-snimku) Snimila 1938. Erika Groth-Schmachtenberger

finaliziran, nije svrha samomu sebi jer želi prenositi – nositi preko, na drugu obalu spoznaje. Komunikacijski ključ ulaska u svijet značenja je ponuđen, ali oni koji ne poznaju taj strašni običaj urezan u glatku kožu negdašnjih djevojaka, jer ga odnedavna nitko ne vidi, prije će zapis o znaku povezati s Virginijom Woolf, nego li otključati znak, jer svaki je znak dvoznačan ili višeznačan. No to možda nije ni važno. Dapače, samo potvrđuje ahistoričnost i svesremenost zapisa koji, iako napisan u proznoj formi, svojom ritmiziranošću, tajnovitost i neskriveno višeznačnom poetskom zgusnutošću, potaknutom doživljajem neizrecivog, nenaviklu oku zagonetnoga znaka nastala u strašno, krvavo vrijeme koji biva od egzistencijalne važnosti i danas, može funkcionirati i kao

pjesma u prozi. Izlomljena površina svijeta čudnih zelenih mrlja zasigurno bi razlomljena u ritmički logičke članke stihova mijenjala (i olakšavala) i recepciju jer na nju utječe i grafostruktura. Prozno-glazbena euritmija funkcionira i kao pjesnička, stihovna euritmija:

*Kao svod ili kao pokrov
spuštale su se ponekad nove
zelenkaste čestice smisla
i stapale u neko ime
ili u neki znak,
no znale su da su tu radi onih
koje su sklopile davnašnji savez
zauvijek se rastavljajući,
jedne uzduž,
druge poprijeko.*

Svjesni oksimoron sklopile savez zauvijek se rastavljajući dovodi u fokus

biblijski simbol saveza koji se izdiže nad svekolikom ljudskom poviješću i prepoznat po identitetu znaka, doseže svoj vrhunac prijeko, s one strane uzdužnosti životom izoranih podlaktica ispod drhtavog dodira gruba, istkana svoda.

Starozavjetni simbol saveza (berit) dio je ljudskog iskustva zapisana krvlju na pločama od mesa u samome srcu kao znak vanjskog obilježja zaštite i unutrašnjeg obilježja opomene. Novozavjetni savez (diatheke) prožet je reminiscencijom saveza sklopljenog u krvi, znaka u kojem je sjedinjena okomica i vodoravnica, protivštine složene u akord, a misterij se otkriva tek iz uzajamne igre točkica podvučenih pod kožu, upijenih u krv. U tom se znaku cijepaju nebo i zemlja, prostor i vrijeme, križaju se svjetlo i tama.

Semantički splet u hermetičnosti jednostavnog, a neobično vješto konciznog i misaonog, izraza ovoga Zapisu o znaku, ahistoričnog unutar tijeka historije, spoznaje se i prepoznaje u cjelokupnom životnom iskustvu ne samo kao struktura izraza nego i kao struktura specifičnog izvanzbijskog sadržaja. Tako znak satkan od čudnozelenih točkica smisla iako šuti, ili možda upravo zato, opominje, eksplikativnije i trajnije, dublje i više, šire i dulje sve za sve, jedne uzduž i druge poprijeko. Znak koji je uvijek tu, baš kao transcendencija u vječnom sada, kao čudan način preživljavanja, ali ipak način, čudne zemlje koja svoje običaje zapisuje krvlju i u krvi, zemlje po mnogočemu posebne u toj svojoj čudnosti i čudesnosti.

Dolores Grmača

GLÜCKSBURG

Posebna briga za mlade i bolesne

U srijedu, 13. rujna, održan je sastanak svećenika i pastoralnih suradnika Sjeverne regije u gradiću Glücksburgu, uz samo more, odakle pogled puca na Dansku. U restoranu „Opatija“, kod obitelji Bašić, okupili su se svećenici i pastoralni suradnici iz misija: Berlin, Braunschweig, Göttingen, Hamburg, Hannover, Kassel i Neumünster. Opravdano su izostale HKM Bremen i HKM Hameln. Domaćin sastanka bila je HKM Neumünster koju vodi o. Pero Šestak. Na samom početku sastanka predstavili su se novi svećenici u HKM Hamburg: o. Vjekoslav Lasić OP i o. Anto Bobaš OP.

Vlč. Ante Kutleša osvrnuo se na ovogodišnje hodočašće u Hildesheimu. Zamolio je sve prisutne za jače angažiranje u propagiranju hodočašća, jer ovogodišnje hodočašće nije okupilo veći broj vjernika iako je jubilara godina. Ujedno su se svi složili da se posebice potakne mlade da toga dana aktivno sudjeluju u liturgiji, a ne da pojedinci provode vrijeme ispred crkve pušeći i glasno pričajući, čime daju lošu sliku o svima nama. Ujedno bi trebalo postaviti

pitanje: zašto mladi ostaju vani? Nudimo li im prihvatljivu liturgiju? Pastoralci su se osvrnuli i na delegatovo pismo glede susreta zborova djece i mladih. Susrete treba podržati, ali je ukazano i na problem udaljenosti pojedinih misija. Možda bi trebalo razmišljati o međumisijskim susretima unutar regije. Trebalo bi usto širiti kulturu dobre knjige među vjernicima. Po mogućnosti pozvati i pisca te knjige i organizirati s njime susret

nakon mise. Trebalo bi organizirati tribine s mladima i studentima. Na susretu je određeno da na idućem susretu u Kasselu koji će biti 15. studenoga, predavanje o mladima održi o. Anto Bobaš.

Čuo se i lijep prijedlog da se u misijama povede veća briga za bolesnike. Trebalo bi u misijama оформiti grupe koje bi posjećivale bolesnike. Ti i ostali prijedlozi zahtijevali su još vremena za razmišljanje i razgovor.

Jozo Župić

Sudionici sastanka ispred restorana „Opatija“ u Glücksburgu

ULM

Dječji pjevački zbor „Lattice“

Hrvatska katolička misija Ulm posvećuje veliku pozornost radu s djecom i omladinom. Vidljivo je to već niz godina. U Misiji djeluju različite dječje amaterske kulturno-umjetničke grupe: „Zvončići“ (pjevačko-instrumentalna grupa), „Fru-lice“ (instrumentalna grupa), „Tandec“ (folklorna grupa), „Tamburice“ (instrumentalna grupa). Ove godine djeluje i dječji pjevački zbor „Lattice“. U zboru pjevaju djeca predškolskog i školskog uzrasta. Posebno su zapaženi najmanji koji još ne znaju ni čitati, ali svojim lijepim glasovima krase zbor. Zbor je već imao nekoliko zapaženih nastupa na različitim prigodnim svečanostima, a nastupa i s duhovnim pjesmama. Voditeljica zbora je profesorica Vesna Mataić. ik

HANNOVER

Predstavljen naš list

Tečaj hrvatskoga jezika i nova folklorna skupina.
Glavni urednik predstavio i reklamirao naš list.

U prostorijama HKM Hannover održana je 23. rujna sjednica misijskoga pastoralnoga vijeća. Nazočni su obaviješteni o više poduzetih pastoralnih akcija. Počelo je redovito održavanje vjeronauka, u kojem je osobito važan vjeronauk za prvopričesnike i krizmanike. Uređena je misijska knjižnica iz koje

će svi zainteresirani moći posuđivati i čitati vrijedne knjige na hrvatskom jeziku. Formirana je i molitvena skupina koja se na molitvu i susrete sastaje petkom. Nakon duljeg vremena i u ovoj zajednici se ponovno oblikuje i okuplja

zamoljen da članove župnog vijeća ukratko upozna o aktualnom stanju hrvatskoga dušobrižništva u Njemačkoj. Fra Anto je rekao da se godina Velikoga jubileja u našim zajednicama obilježava na više načina: hodočašćima, seminarima, smotrama zborova, simpozijem o hrvatskoj obitelji u pokretu, duhovnim obnovama... U povodu 25. obljetnice Tjedna stranaca u Njemačkoj, ukazao je i na problem integracije naših vjernika u mjesnu Crkvu, osobito na vjersku perspektivu hrvatske djece i mladih. Na-

IVICA ŠIRIĆ

Diplomirao grafički dizajn

Na proljeće ove godine Ivica Širić diplomirao je u Düsseldorfu grafički dizajn. S njim je isti predmet uspješno završila i Željka Rajić iz Mostara. Ivicini roditelji, otac Ante i majka, pokojna Iva, potječu iz Posušja. U Kölnu su, kao i mnogi drugi, stigli na tzv. privremeni rad, gdje je 1971. rođen Ivica. On je dosad izradio mnoštvo grafičkih predložaka za razne prigode i ustanove, a uspješan mu je jedan Katalog putovanja u Hrvatsku, grb grada Županje i Zapadno-Hercegovačke županije. Usto je bio tehničkim urednikom monografije o HKM Hannover. Ivica Širić je aktivni član Misije u Kölnu i Hrvatskog svjetskog kongresa u Njemačkoj. Želja mu je vratiti se u Hrvatsku, u Zagreb (na Mirogoju je ove godine pokopana njegova majka Iva), i otvoriti studio za grafički dizajn. ■

P.R. Marinov, voditelj HKM Hannover, u razgovoru s vjernicima poslije mise

folklorna skupina, koja se sastoji uglavnom od vrlo mladih članova. Mladi folkloraši su spremni na strpljivo vježbanje pod vodstvom časnih sestara pa se očekuje da će za izvjesno vrijeme moći predstavljati HKM Hannover ne samo na misijskim susretima i zabavama nego i na folklornom festivalu. Najveća novost je svakako održavanje tečaja hrvatskoga jezika za strance, osobito za Nijemce, kao i za sve one koji slabo poznaju hrvatski jezik. Na samom početku se očekuje preko dvadeset polaznika. Tečaj će voditi župnik p. Mario Roko Marinov. Župno vijeće je zaključilo do kraja godine prirediti nekoliko susreta i zabava, i to zabavu za mlade, za odrasle, Nikolinje i doček Nove godine. Na sjednici je iznijeto nekoliko ideja i prijedloga o življem djelovanju cijele zajednice i njezinu okupljanju u prostranim misijskim prostorijama (turniri u biljaru i stolnom tenisu, zabava za djecu).

Gost ove sjednice bio je fra Anto Batinić, urednik „Žive zajednice“. On je

zočni su informirani i o nedavnim personalnim promjenama u 18 misija. Na koncu je fra Anto ukratko prikazao koncepciju „Žive zajednice“ i pozvao članove župnoga vijeća na njezino širenje i promicanje.

U tom povodu je župnik p. Mario i pozvao urednika toga lista u Hannover, gdje je on u nedjelju 24. rujna slavio misu i propovijedao o potrebi navještanja i širenja Isuova Evanđelja tiskom, odnosno svim suvremenim sredstvima komuniciranja (novine, radio, tv, internet, mobilna telefonija). Tom prigodom vjernicima je podijeljeno stotinjak komada posljednjega broja lista s pretplatnim dopisnicama, kojima će zainteresirani list moći naručiti na svoju kućnu adresu. P. Mario je pojasnio da je gostovanje urednika „Žive zajednice“ još jedna misijska pastoralna akcija, kojom se članovima te zajednice nastoji pružiti prilika da čitanjem kvalitetnoga vjerskoga tiska budu i formirani i informirani kao ljudi i vjernici. ■

LIVNO – ALTHEIM/ALB

Srebrni pir: Inga i Ivo Jolić

U velebnoj crkvi franjevačkog samostana na Gorici u Livnu proslavili su 12. kolovoza svoj srebrni pir Inga rod. Roguljić i Ivo Jolić. Svečano misno slavlje predvodio je Ivin brat fra Bogdan u suslavlju jedanaest svećenika koji djeluju u Njemačkoj i Austriji. Na misi se našlo sedamdesetak rođaka, prijatelja i gostiju, ali su u prvoj klupi iza slavljenika bila četiri Ingina i Ivina sina: Grgur, Zvonimir, Branimir i Zdeslav. Pod tom misom, pred svećenicima i svjedocima, Inga i Ivo su obnovili i osvježili svoju 25-godišnju bračnu vjernost. Bilo je to naime u istoj crkvi u kojoj su se i vjenčali prije 25 godina, točno 5. srpnja 1975. Zanimljivo je da ih je tada civilno vjenčao jedan Ivin brat matičar, a crkveno brat svećenik fra Bogdan. Veselje je nakon mise nastavljeno u Ivinom rodom Žablaku kod Livna, u dvorištu nove obiteljske kuće obitelji Jolić.

Jolići žive i rade u inozemstvu punih 25 godina. Ivo se rodio 24. lipnja 1947. u Žablaku kod Livna, kao osmo dijete Grge i Ande Jolić. Osnovnu školu i gimnaziju završava u Livnu a stomatološki fakultet u Zagrebu. Kao zubni liječnik radi u Glamoču, Švicarskoj, Berlinu, a od 1980. do danas u Altheim/Albu kod Ulma, gdje je sa suprugom izgradio obiteljsku kuću u sklopu koje se nalazi i zubna

ordinacija. U braku je stekao četiri sina. Najstariji Grgur (1977.) trenutačno studira ekonomiju u Zagrebu, a drugi po redu, Zvonimir (1978.), studira stomatologiju također u Zagrebu. Branimir (1982.) i Zdeslav (1985.) pohađaju 11. odnosno 8. razred gimnazije u Langenau.

U kući Jolićevih već 20 godina se neprestano izmjenjuju razni posjetitelji. Stručnost, gostoljubivost i susretljivost učinili su dr. Jolića poznatim ne samo u Njemačkoj nego i šire, i ne samo među Hrvatima nego i među Nijemcima i ostalima. Dr. Jolić se snažno angažirao i angažira u brojnim kulturnim i crkvenim udrugama i ustanovama. Suosnivač je i prvi predsjednik Hrvatske kulturne zajednice te suosnivač i dopredsjednik Matice hrvatske u Ulmu (1990.), suosnivač i prvi predsjednik Saveza hrvatskih društava u Njemačkoj (1990. god., 32 društva), idejni začetnik i osnivač Livanjskih zajednica u Njemačkoj (1991. god., 13 zajednica), suosnivač i član predsjedništva Hrvatskog svjetskog kongresa u Njemačkoj (1994.), član je Odbora za obitelj biskupije Rottenburg-Stuttgart, povjerenik je katoličkog mjesečnika „Svjetla riječi“ za Njemačku... Ivo je s

obitelji pokrenuo mnoštvo humanitarnih akcija, osobito za vrijeme domovinskog rata, ali i kasnije. Za svoj sveukupni, a posebno kulturni i humanitarni rad, dobio je brojne nagrade, zahvalnice i priznanja. On je prvi Hrvat laik koji je 1992. dobio Medalju sv. Martina, najveće odličje biskupije Rottenburg-Stuttgart.

Jolići ni sada ne posustaju u svom radu na dobro Crkve i potrebitih ljudi. Sad su međutim njihove misli usmjerene prema domovini. Prethodnica povratka su već sada sinovi koji studiraju u Zagrebu, a za izvjesno vrijeme mogli bi ih slijediti i drugi članovi obitelji. Ivo Jolić je suradnik i „Žive zajednice“, pa njemu i supruzi čestitamo srebrni bračni jubilej i želimo Božji blagoslov u daljnjem životu. ■

STUTTGART

Misije ostaju, ali će se reformirati

Seminar o kršćanskom i župnom zajedništvu te o nužnoj suradnji vjernika. Hrvatske katoličke misije moraju se uklopiti u nove strukture „dušobrižničkih jedinica“. Misije neće ukidati, ali će promijeniti oblik i način djelovanja.

Članovi Odbora za obitelj, žene i mlade, te zainteresirani svećenici i pastoralni suradnici/-ce iz hrvatskih katol. misija biskupije Rottenburg-Stuttgart sudjelovali su na seminaru koji se održao 21. do 22. srpnja ove godine u biskupijskoj kući u Hohenheim-Stuttgartu. Susret je vodio prelat Jürgen Adam sa svojim suradnicima a referent je bio dekan dr. Christoph Böttigheimer iz Tübingena.

U ovo vrijeme kad se u njemačkoj Crkvi događaju značajne promjene i vrši rekonstrukcija župnih zajednica u „Seel-

sorgeeinheiten“ (dušobrižničke jedinice) izabrana tema za ovaj susret je od velikog značenja za hrvatske katoličke zajednice, koje se i same nalaze u tom procesu promjena, te se trebaju snaći u novonastaloj situaciji.

U uvodnom izlaganju prelat Adam je rekao da je vrlo važno i znakovito, baš sada, govoriti o župnoj (kršćanskoj) zajednici i preispitati svoje stavove prema njoj. Nijedan se, naime, kršćanin ne može distancirati od župne zajednice, niti se odreći svoga crkvenog identiteta i

svi smo pozvani (prozvani) kad se govori o životu zajednice.

Sudionici ovog susreta su radeći u skupinama govorili o svojim iskustvima zajedništva u hrvatskim kat. misijama, te o problemima i preprekama koje to zajedništvo razbija.

Meditacijom „Moj doživljaj zajedništva“ koju su pripremile sestre Anđelka Šteko i Marta Barišić, sudionici su još dublje uronili u bit zajedništva. Slavljenja je i sv. misa, koju je predvodio prelat Adam.

Sastanak delegata Klarića i konzula Juričića

U Hrvatskom dušobrižničkom uredu u Frankfurtu održan je 26. rujna sastanak fra Josipa Klarića, delegata za hrvatsko dušobrižništvo u Njemačkoj, i gosp. Mladena Juričića, generalnog konzula Republike Hrvatske u Frankfurtu. Sastanku su prisustvovali i gosp. Silvio Kus, konzul savjetnik, te fra Anto Batinčić, urednik „Žive zajednice“. Delegat Klarić je istakao potrebu tješnje suradnje hrvatskih katoličkih misija i hrvatskih diplomatskih i konzularnih predstavništava jer obje ustanove rade za iste ljude. Konzula i njegova suradnika upoznao je s personalnim promjenama u 18 misija u Njemačkoj, s problemom dugog čekanja putovnica i služenja vojnoga roka u Hrvatskoj hrvatskih mladića koji žive i rade u Njemačkoj.

Gosp. Juričić, na čiji je prijedlog i održan ovaj sastanak, upoznao je delegata Klarića s aktualnim kadrovskim promjenama u hrvatskim diplomatskim i konzularnim predstavništvima u Njemačkoj. Pitanje daljnjeg rada generalnog konzulata RH u Hamburgu i dalje je otvoreno. Konzul je govorio i o problemu izdavanja putovnica hrvatskim građanima u Njemačkoj. Sada se na izdavanje nove putovnice treba čekati oko mjesec dana, što je mnogo brže u odnosu na prethodne mjesece. S problemom služenja vojnoga roka

hrvatskih vojnih obveznika koji žive i rade u Njemačkoj upoznata su mjerodavna tijela i ministarstva u Vladi RH, ali bi za povoljno rješenje tog problema trebalo mijenjati zakon o obrani. Problem je naime u tome što u slučaju odlaska na služenje vojnoga roka u Hrvatsku, hrvatski mladići koji su ovdje zaposleni gube posao po povratku u Njemačku zbog odsutnosti od godinu dana. Zato mnogi odgađaju odlazak u vojsku ili uzimaju njemačko državljanstvo. Konzul je upoznao delegata Klarića s odlukom Ministarstva vanjskih poslova RH i s novim načinom naplate konzularnih pristojbi u svim hrvatskim diplomatskim i konzularnim predstavništvima, koji se primjenjuje od 1.10.2000. Konzularne pristojbe uplaćivat će se putem banke a na račun Generalnog konzulata. Zbog toga je došlo i do promjene radnoga vremena, koje se moralo uskladiti s radnim vremenom banaka. Konzularno osoblje je inače preopterećeno radom, jer mjesečno primi i do 1300 stranaka, a bilo je dana kada se dnevno primilo i do 120 stranaka. Konzul savjetnik Kus govorio je o održavanju Hrvatske dopunske škole i potrebi većeg angažmana svih zainteresiranih da hrvatska djeca pohađaju nastavu na materinskom jeziku. ■

Referent dr. Christoph Böttigheimer je kroz svoja dva predavanja „Wesensmerkmale Christlicher Gemeinden“ i „Kirche in Gemeinschaft“ naglašavao da je Crkva Božja tvorevina, da župna zajednica nije bilo kakva zajednica, nego od Boga pozvana i izabrana, Duhom Svetim vođena zajednica, čiji je jedini učitelj Isus Krist, a izvor zajedništva euharistija.

Svi kršteni članovi trebaju imati udjela u naviještanju, liturgiji i služenju. Vodeća pozicija pojedinih članova u Crkvi karizmatični je dar Duha Svetoga, te je to razlog da cijela zajednica respektira vodeće ljude. No svi se, prema svojim sposobnostima, trebaju aktivno uključiti i biti odgovorni za život u zajednici.

Svećenik ne može više pastorizirati bez suradnje vjernika. On bi trebao prihvatiti i podržati svaku inicijativu.

Za to je potrebna otvorenost i obostrano povjerenje i sa strane svećenika i angažiranih vjernika. U svakoj župnoj zajednici treba postojati pastoralno vijeće. O tome već sada treba razmišljati u hrvatskim katoličkim misijama i motivirati vjernike da ne bi bili zatečeni. Jer hrvatske zajednice morat će se uklopiti u buduće strukture njemačkih „dušobrižničkih jedinica“.

Bezrazložno je strahovati da će se misije „ukinuti“ – kako to naši ljudi znaju reći. Prelat Adam je više puta i na više susreta naglasio da „misije ostaju ali ne u obliku u kakvom su dosad bile kao što ostaju i njemačke župe ali ne u dosadašnjem obliku“.

Od angažiranosti svih vjernika ovisi koliko će hrvatske zajednice zaživjeti i kako će živjeti u novim strukturama mjesne Crkve. **Stanka Vidačković**

U SPOMEN

Marija Tadić

Petog rujna ove godine blago je u Gospodinu preminula, okrijepljena svetim sakramentima, u 49. godini života, Marija Tadić, uzorna supruga, majka i vjernica Hrvatske katoličke misije Waiblingen.

Bila je vrlo aktivna u zajednici, članica crkvenog zbora, pripadala grupi djelatnika pričešti i Odboru za žene. Tri tjedna prije svoje smrti zadnji put je stajala na oltaru dijeleći sv. pričest. I njen ožalošćeni suprug Anto, te sinovi Nino, Božen i Mario uključeni su u misijske aktivnosti. Zadržavajući hrabro i strpljivo, punih petnaest mjeseci, Marija je podnosila svoju tešku bolest leukemiju i mnogo se molila. Radovala se svakom novom danu, zahvaljivala Bogu i Gospi za darovano poboljšanje zdravlja. Umrula je iznenada. S bolom u srcu i suzom u oku, okupili su se njeni mnogobrojni prijatelji i znanci na posljednji ispraćaj. Voditelj Misije fra Stanko Dotur rekao je ožalošćenoj obitelji, rodbini i rastuženim vjernicima: „Uvjeran sam, da su ova patnja i ova smrt bile u Božjem planu, da su bile potrebne, jer Kristu supatniku potrebni su supatnici, Kristu Otkupitelju potrebni su otkupitelji. Onaj koji je dopustio ovoliko bol, dat će i snagu da se ona izdrži... A tebi, Marijo, neka je hvala za svaku riječ i susret, za smijeh, za neposrednost i za prijateljstvo. Tvoja vječnost neka bude Bogom ispunjena, jer si je zaslužila svojim trpljenjem.“

Marija Tadić je pokopana 8. rujna 2000. godine u svom rodnom mjestu Dugopolju. Sprovodne obrede vodio je župnik don Ante Antunović. Bio je prisutan i fra Mirko Marić, nekadašnji misionar u Waiblingenu, fra Mijo Čaleta te mnogobrojni prijatelji, rodbina i mještani Dugopolja.

Koje li znakovitosti u životu ove divne žene! Rođena je na Veliku Gospu, nosila Marijino ime, a pokopana na Malu Gospu. Hvala ti, Marijo, što smo imali čast živjeti u tvojoj blizini. Neka ti bude laka hrvatska zemlja, koju si toliko voljela. Dovidjenja u vječnosti.

Stanka Vidačković

Handymanija

Piše: Marijan Markotić

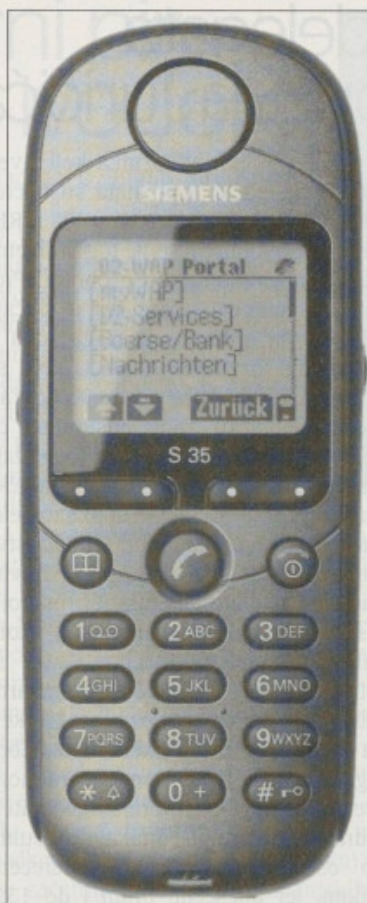
Handy/mobitel:
za i protiv. Potreba ili luksuz?
Kupiti djetetu handy ili ne?

„Što! Zar nemaš mobitel? – Nije moguće!“ Ovakva i slična pitanja čuju se bezbroj puta u svakodnevnim razgovorima naših mladih. Broj mladih između 15. i 17. godine koji posjeduju handy već je odavna premašio jednu trećinu. Budući da je posjedovanje, a napose uporaba mobilnoga telefona povezana s velikim troškovima, dugim i mučnim raspravama s roditeljima, pritiskom vršnjaka, ali ponekad i vrlo praktičnim potrebama, pokušat ćemo razmotriti ovaj aktualni problem s nekoliko različitih gledišta.

Prije nego napravimo kritički osvrt glede odnosa i (zlo)uporabe mobilnih telefona kod mladih, moramo naglasiti kako cijela „priča“ ima svoj početak upravo kod nas odraslih. Mladi, dakle, ne čine ništa drugo nego nas savršeno oponašaju. A fotokopija, u pravilu, ne može biti ljepša od originala... Mobitel je, kao i niz drugih stvari (automobil, modne kreacije, bankovne kartice itd.) samo jedan u nizu statusnih simbola modernoga čovjeka, inspiriranih na „imageu“ uspješnih poslovnih ljudi. Početno je mobitel zamišljen kao funkcionalno, korisno i praktično sredstvo za slanje važnih poruka u otežanim uvjetima. Zahvaljujući brzom tehnološkom napretku, neprekidnoj promidžbenoj kampanji i sve pristupačnijim cijenama, za nekoliko godina mobitel ne samo da je prešao u najširu uporabu, već se pretvorio u opću maniju.

Satelitske veze i mladi

Kao i na mnogim drugim područjima (sport, glazba, moda, kompjuteri, tv), mladi (i djeca) sve više i više predstavljaju potencijalne kupce za koje se rade dobro smišljene reklame, s ciljem da ih se pridobije za lansirani proizvod. Tu zadaću preuzimaju mediji, koji – reklo bi se – nenametljivo kreiraju predodžbe o tome što je „in“. Imajući u vidu da mlada osoba ne posjeduje cjelovitu sposobnost kritičkoga preispitivanja i prosuđivanja aktualnih trendova, upravo iz toga razloga pokušavaju joj se nametnuti modeli razmišljanja, ponašanja i odlučivanja u skladu s ponudama i potrebama

tržišta. Budući da mladi u najveće slučajeva nisu niti svjesni ovih nedohvatljivih tržišno-medijskih mehanizama, uvjereni su kako slobodno i samostalno odlučuju. Također je vrijedno napomenuti da tržište, prije nego pusti u prodaju određeni proizvod, minuciozno studira mišljenje, raspoloženje, želje i zahtjeve mladih. Ozbiljno tržište vrlo malo tolerira improvizacije (kao što to redovito prikazuje prema vani). Dapače, ono ide samo na sigurno.

Proizvod, ponuda, mogućnosti i multifunkcionalnost mobilnoga telefonskoga prijamnika izvrsno se poklapaju sa životnim potrebama mladih: komunikacija, neovisnost i kontakt s drugima. I to u svako vrijeme, na svakome mjestu, 24 sata dnevno! Mladi

čovjek kao da poručuje: „Vidite me! I ja sam važan, i ja imam nešto reći. Razgovarajte sa mnom“. Nabavkom osobnoga mobitela – naizgled – rješava se niz svakodnevnih nesuglasica, rasprava glede toga tko će, komu, kada, koliko telefonirati. K tomu, nema „prisluškivanja“, stroge kontrole, uplitanja u razgovore, nepoželjnih komentara. S jedne strane, i kod odraslih i kod mladih prisutan je istoimeni individualizam, prepoznatljiv i na mobitelu; s druge strane, srazmjerno porastu individualizma povećava se izoliranost, a time – logično – i potreba za kontaktima. Iz današnjega načina, tempa i stila života može se pouzdano zaključiti da mobitel ima zajamčenu i dugovječnu budućnost.

Mobitel – nužnost ili luksuz

Tko se od roditelja odvaži ući u dublju raspravu glede svrhe i smisla mobitela, otkrit će ubrzo niz dodatnih potpitanja oko kojih se duhovi znatno razilaze. Počnimo redom.

- Je li uopće, komu je i zašto je nužno potreban mobilni telefon? – To u najvećoj mjeri ovisi o našoj definiciji, što ubrajamo u najvažnije životne potrebe. Obično ono bez čega se ne može.
- Gdje je zadnja granica između egzistencijalnih potreba i onoga što se smatra luksuzom? To je nemoguće obrazložiti samo racionalnim argumentima, jer je posrijedi emotivno značenje koje izmiče racionalnoj kontroli.
- Ne znači li mobitel nesposobnost suvremenoga čovjeka da izdrži šutnju, samoću, nego pod svaku cijenu želi razgovarati s nekim koga trenutno nema?
- Koje mjesto zauzima handy i kakvo mu se značenje pridaje? Je li on za mladoga čovjeka način da se smatra odraslim, jednakim i prihvaćenim u društvu vršnjaka, da bude u središtu pozornosti, ili postoje objektivni razlozi, potrebe i okolnosti u kojima je potreban i koristan?

- Koje prednosti nudi mobilni telefon, a koji su njegovi nedostaci, pa i rizici? Slijedi nekoliko argumenata za i protiv:

za: praktičan (za hitne slučajeve)	protiv: dosadan
uvijek dostupan	asocijalan (praviti se važnim)
moderan	skup
funkcionalan	bespotrebni pozivi
ukras, dodatak	suvišan
štednja vremena	čini ovisnim

Prije nego roditelji svome djetetu dopuste nabavku „handya“, trebali bi biti svjesni činjenice da onaj tko potpisuje ugovor (punoljetna osoba), u konačnome i odgovara. Koja pravila igre u tome pogledu vrijede?

• Napokon, hladne glave bi morali razmotriti pitanje troškova: tko, iz čijega džepa, kada i kako plaća? Što će se dogoditi ako konačni iznos skroz premaši realne mogućnosti? Na koji se način troškovi mogu držati pod kontrolom? Tko će plaćati opomene?

Odgojne mjere zasnovane isključivo na zabranama obično nisu duga vijeka, a još manje željena učinka. Uzevši u obzir spomenute i druge elemente, mišljenja smo da bi se roditelji u svojim odlukama i stavovima trebali usredotočiti na ono bitno: nije toliko problem u stvarima, aparatima, koliko u čovjekovu odnosu (ovisnosti?) prema njima, tj. da mlada osoba stekne promišljen, uravnotežen i realan stav naspram mobilnoga aparata kao najobičnije stvari. ■

Molitva i harfa

Učenici rekoše učitelju: „Čuj, učitelju. Svi mi idemo u istu školu i trudimo se moliti prema tvome primjeru. A ipak, molimo različito“.

„Dobro je tako“, reče učitelj. „Jedna riječ, koja se u Duhu upućuje samome Ocu, velika je toliko, da odzvanja u mnogim riječima molitelja. A ipak, ta jedna riječ želi čuti sasvim samu sebe u vašoj molitvi“.

„Kako ćemo to postići?“, upitaše učenici. Tada učitelj donese svoju harfu i stavi je u sredinu.

„Pogledajte ovu harfu. Mnoge su žice razapete na njezinu vlastitom okviru. Ali, samo zajedno jedna s drugom one daju punu, milozvučnu glazbu. Čuje se doduše svaki pojedini zvuk, ali ih mi ne čujemo pojedinačno, nego kao cjelinu. Savršena molitva je molitva jedinstva u ljubavi, u kojoj sam Krist, Božja vječna Riječ, zvuči na harfi koju pokreće njegov Duh.“

Klaus Hemmerle

Andeo suputnik

„Jer anđeli stanuju blizu, tamo gdje uvijek odlazimo“

(E. Dickinson).

Oduvijek je čovjek čeznuo za mjestom u kojem bi se ugodno smjestio, gdje bi se osjećao zaštićenim i sigurnim i gdje bi se osjećao kao kod kuće. Na mjestu gdje bi se ugodno osjećao čovjek bi razapeo šator i želio je zauvijek ostati na tom mjestu. Čovjek također zna da na ovom svijetu nema stalnog boravka. Uvijek iznova mora krenuti na put. Podignuti šator treba razvaliti i svoje udobno mjesto treba ostaviti te krenuti na put do još udobnijeg mjesta. Kretanje pretpostavlja prekid. Treba raskinuti sa starim. Tako dalje ne ide. Ne mogu zauvijek ostati na mjestu na kojem se nalazim. Dok god smo na putu, moramo rušiti naše šatore da bismo krenuli u novu zemlju. Svako kretanje izaziva strah, jer treba raskinuti sa starim, s onim čime smo postali jako povjerljivi. I dok raskidam sa starim ne znam što me čeka. Nepoznato stvara u meni osjećaj straha. Ujedno je i u kretanju utisnuto nešto novo, obećanje o prisutnome, nikada viđenom. Tko uvijek iznova ne ide na put njegov se život ukrućuje. Ondje gdje se nešto ne mijenja postaje staro i zagušljivo. U nama se žele probuditi i uzdignuti nove životne mogućnosti. To se može dogoditi ako se sruši stari uzorak. Želimo se naseliti u mjestu koje nam je po srcu. Isusovi učenici su htjeli na brdu Taboru sagraditi tri sjenice, da bi zauvijek bili sretni iskustvom preobraženja. Isus se ne upušta u to. Već sljedećeg trenutka taborsko svjetlo prekrit će tamni oblak. Oni ne mogu prisvojiti iskustvo, ponovno moraju krenuti, spustiti se u dolinu. Tu će osjetiti jasnoću brda. Svako duboko religiozno iskustvo htjelo bi nas namamiti, da se zauvijek prilagodimo, da se s nečim čvrsto povežemo, što ne možemo čvrsto zadržati. Bog ne dopušta da ga obuhvatimo. On je bitno Bog izlaska, kretanja, Bog koji nas uvijek opominje da krenemo na put. Mojsiju govori: „Zašto zapomažeš prema meni? Reci Izraelcima da krenu na put“ (Izl 14, 15). Izraelce je zahvatio strah pred kretanjem. Oni su se doduše osjećali pritisnuti i neslobodni u Egiptu. Prilagodili su se tuđinskoj vlasti. Lonci su im bili puni mesa. Htjeli su odseliti, ali su se ujedno i bojali odlaska. U toj se ambivalenciji uvijek iznova doživljavamo. Nismo zadovoljni time što baš sad živimo. Ujedno se bojimo krenuti na

put, raskrstiti s naviknutim stanjem i odvažiti se na unutarnju i vanjsku promjenu. Život ćemo iskusiti samo ako smo spremni uvijek iznova krenuti na put. Kao i Izraelcima i nama je potreban andeo koji nas ohrabruje na putu, koji drži svoj štap nad Crvenim morem našega straha, da s puno povjerenja i sigurnošću možemo kročiti bujicama našega života. Danas je teško imati anđela suputnika. Temeljno raspoloženje našega vremena nije kretanje kao otprilike šezdesetih godina, kad je Koncilom najprije u Crkvi i studentskim revoltom u društvu vladalo posebno raspoloženje. Danas je to prije svega raspoloženje rezignacije, samosažalijevanja, depresivnosti, preosjetljivosti. Plače se i nariče kao da je sve teško i da se ništa ne može izmijeniti...

Upravo smo danas potrebni pomoći anđela suputnika koji nam dariva nadu za naše vrijeme, koji nam daje hrabrosti da krenemo na nove obale, koji nam daje odvažnosti da procvjetaju nove mogućnosti zajedništva, novog ophođenja sa stvorovima, i nova fantazija u politici i privredi. I sam trebaš srušiti sve krutosti u sebi, razbiti unutarnje blokade, otvoriti se i napustiti stare navike i stanje posjedovanja. Sve nas to otvara mogućnostima rascvjetavanja novih načina života i pisanja novih stranica u našem životu. Često ćeš oklijevati jer ne znaš kamo te vodi taj put. Želim ti anđela suputnika koji će biti uza te i ohrabriti te za tvoj vlastiti put: „Jer anđeli stanuju blizu, tamo gdje uvijek odlazimo“ (Emily Dickinson).

Priredio: Jozo Župić

OBAVIJEST GENERALNOG KONZULATA RH FRANKFURT/M.

Novi način naplate i novo radno vrijeme

Obavještavamo sve konzularne stranke o novom načinu naplate konzularnih pristojbi koje će se primjenjivati od 1.10.2000.

Prema odluci Ministarstva vanjskih poslova Republike Hrvatske stranke će ubuduće konzularne takse uplaćivati putem banke na račun Generalnog konzulata RH, a nakon predaje ili dostave kopije uplatnice podizati ili dobivati poštom dokumente čije su ishodnje zatražile u GK RH Frankfurt.

Da bi stranke mogle izvršiti uplatu u banci radno vrijeme GK RH Frankfurt/M. se prilagođava radnom vremenu u bankama, a prijem stranaka od idućeg ponedjeljka, 2.10.2000. bit će kako slijedi:

Ponedjeljak	9.00–12.30
Utorak	9.00–12.30 i 14.30–16.30
Srijeda	9.00–12.30
Četvrtak	9.00–12.30 i 14.30–16.30
Petak	9.00–12.00

Molimo stranke za razumijevanje, a naročito u prvim danima primjene novog načina rada. Preporučamo strankama da u GK RH Frankfurt dolaze prije podne kako bi izbjegli dugo čekanje, nervozu i gužve do kojih često dolazi u poslijepodnevnom satima. Subotom GK RH Frankfurt više ne radi. Da bi se izišlo u susret strankama od 2.10.2000. stranke će se primati utorkom i četvrtkom prije i poslije podne.

Odluka Ministarstva vanjskih poslova RH o novom načinu uplate konzularnih taksi odnosi se na sva diplomatska predstavništva Republike Hrvatske.

Frankfurt/M., 27. rujna 2000.

Generalni Konzulat RH, Frankfurt/M.

MANNHEIM

Za produljenje boravka potreban termin

Od 15.9. o. g. u Uredu za strance u Mannheimu (Ausländeramt) potrebno je obvezno unaprijed dogovoriti termin kako bi se moglo dobiti produljenje boravka u Njemačkoj. Pritom je naravno potrebno pripaziti na datum istjecanja boravka u ovoj zemlji, a najava termina vrši se telefonski. Treba nazvati Ured za strance na adresi K7, i to na broj 0621/2930, kazati prva dva slova svojega prezimena i zatražiti termin. Vrlo je važno i novo je da se termin mora najaviti tri tjedna prije isteka roka boravka. Bez najave termina

nećete moći biti primljeni niti obaviti potrebni posao. Ured za strance moli za razumijevanje glede ove odluke. Taj ured prima stranke ponedjeljkom, petkom i srijedom od 8 do 12 sati, a četvrtkom od 14 do 17.30 sati.

Zainteresirani se mogu u vezi s ovim obratiti i na socijalnu službu Caritas: Ilija Peran, B5, 19a, 68159 Mannheim, tel. 06 25/126 0218, fax. 126 02 80 (ponedjeljkom i četvrtkom od 9 do 12, a utorkom od 16 do 18 sati).

U SPOMEN

Ivica Mikleš

Uoči svečanog dana, kada se obitelj Mikleš pripremala na proslavu svete krizme svoje najmlađe kćeri Mihaele, vijest o teškoj prometnoj nesreći koja se dogodila nedaleko Ehingena, radost je pretvorila u suze i jecaj.

1.7.2000. u prometnoj nesreći preminuo je Ivica Mikleš, sin Štefice i Franje.

Ivica je bio aktivni član naše Misijske, talentirani glazbenik, pjevač, folkloraš, voda VIS-a „Treća generacija“.

Pun mladenačkog zanosa i planova, u 25. godini života bi pozvan od Gospodina. Svojom marljivošću i primjernim ponašanjem bio je uzor našim mladima koji su ga sa suzama i dostojnim riječima ispratili na vječni počinak u rodnu grudu, voljenu Špilju Lipu kraj Daruvara.

Sprovod, na koji su došli svi mještani, predvodio je mjesni župnik.

Na misi zadušnici su svi molili i plakali govoreći – „Zašto baš on?“ – jer su ga voljeli.

Tužni otac i majka su u tišini srca ponavljali: „Bože, Ti si nam ga dao i Ti ga uzimaš. Hvala Ti. U toj istoj vjeri, molimo Te po svom milosrdnom praštanju, primi ga među svoje izabrane. Vjerujemo u ponovni susret s Tobom u kraljevstvu. A tebe, dragi naš sinek, svakodnevno spominjemo u svojim molitvama – mama, tata, sestre Marijana i Mihaela, te stric Drago s obitelji“.

Pokoj vječni daruj mu, Gospodine, i svjetlost vječna neka mu svijetli!

Janja Kobaš

DOPUNA I ISPRAVAK

U prilogu „Personalne promjene“ (Ž 9/2000, str. 11), omaškom je izostavljena jedna personalna promjena, i to ona u HKM ESSLINGEN. Naime, novi voditelj HKM Esslingen je fra Nediljko Bekan (bivši voditelj HKM Darmstadt), a dosadašnji voditelj HKM Esslingen dr. fra Josip Šimić vraća se u domovinu.

Kod obavijesti o promjeni u HKM Bamberg, pogrešno je navedeno da se bivši voditelj Misijske don dr. Vinko Kraljević vraća u domovinu. On je dodijeljen njemačkoj župi, na adresi: don dr. Vinko Kraljević SDB, Hauptstr. 29, Hörmannsdorf, 92331 Parsberg, tel. 094 92/54 55.

RJEŠENJE KRIŽALJKE IZ PROŠLOG BROJA

O L A K O T A N □ O Z A N A
D E □ S V E T I T R I P U N
M O N T E N E G R O □ E G O
A P A □ L I □ U K □ T L A □
K O P □ I S I S A T I O □ T G
□ L A I K A T □ C I R O □ O
O D S K O Č I T I □ A R I S
□ B A R □ I □ O K A N □ S P
K O T A O □ P R O H A S K A
O G I □ B U L A N J E □ I R O
R D □ T A M A R □ J U N A D
□ A N A L I T I Č A R □ J S
G N O J A V I C A □ O D A K
R M A N □ A N A M I T I □ R
A A □ A S T A □ O K A □ T P
C N N □ L I □ A V A □ S O J
I D I L A □ P R I M O R K E
J I R A S E K □ N O R M A L
A Ć □ S T A V K A □ T A R A

Nagrađena: Ljerka Radovan, 79114 Freiburg

nagradna križaljka

Rješenje pošaljite najkasnije do 27. X. 2000.

Ratni zločini nad Hrvatima

Mariofil Soldo	Lašvanska utvrda	Sahraniti	Kalij	Povaliti, srušiti	Uškopljen mužjak goveđa	Šarena dugorepa papiga	Robert Orwel	Instru- mentalno djelo u tri ili četiri stavka	...Pjevač, ...svirač, ...plesać	Osijek	Nekoliko osoba	Kemijski element „Al“	Nevjerni Isusov apostol	Prvi samoglas- nik
...Stoji grad...	▶							Papinska država	▶					
Ian Kabijlo			Zločin nad poli- cajcima	▶										Glumica Karić ili Kvrgić
Visoko stablo			Bilježnici	▶			Aluminij	▶		Krsna...	▶			▶
Dio Grčke Albanije					Roman na roto-papiru	▶	Pjesnik Solc	▶		Oruđe za oranje (mn.)	▶			
Baviti sjetvu					Grčevito plakati	▶			Boksač Mohamed	▶			Austrija	▶
Otac od milja (mn.)	▶					Okolica	▶		Sorta grožđa	▶			Šiitski dosto- janstvenik	▶
Ubijeni starci uz Neretvu					Gradevni materijal	▶								Prvo slovo abecede
Sitne morske ribe	▶					Bagrem	▶							▶
„Rabat“		„Iznos“	▶	Grčka metropola	▶					Glumica Arepina ili Savina	▶			Biti kao suha...
Arsen Dedić		Zločin na Dunavu	▶	Umberto Bossi	▶			Pjesnik Ujević	▶	Pokretači	▶			▶
Pučki lječnik (tal.)			Dio vage	▶			Provodi- telj sanacije	▶	Cjelo- kupno			Tonč Gabrić	▶	
Nutricio- nistica Martinić			Poljo- djelac	▶			Kičenje	▶				Kružni...	▶	
Rimska petica					Sredstvo plaćanja (mn.)	▶					Meksičko navijanje	▶		
Musliman ska sekta nastala u 8.st.					Ličanin	▶					Uzdah ne- godovanja	▶		
Tanak nepreki- dni mlaz vode														
Alemko Gluhak														
Živa zajednica														
Melan- kolija														
Emil Nolde														
Ubojstvo fratara u samosta- nu														

Piše: Dr. Ante Tamarut

Događanje Riječi

Božja riječ je događaj, osoba u riječi. Bog uvijek čvrsto stoji iza svoje riječi. Božja se Riječ utjelovila da bi spasila podijeljenog čovjeka. U Isusovoj se riječi krije zdravlje.

Danas je, gotovo, općenito mišljenje da ljudi ne drže puno do riječi. Obecanja se olako daju i još lakše ne ispunjavaju, kao da postoji prešutni dogovor kako obećano ne treba cjelovito i pod svaku cijenu ispuniti. Važno je obećati; manje je važno obećano i izvršiti! Poučeni svakodnevnim iskustvima, sve teže vjerujemo da još ima ljudi koji stoje iza svoje riječi.

Biblijsko iskustvo sažeto u riječima „Govore, a ne čine“ (Mt 23, 3) potvrđuje da je nedosljednost problem svih vremena; lakše je govoriti, nego činiti; drugima zapovijedati, nego li sami zapovijed izvršiti. Čovjek, naime, pati od svojevrstnog egzistencijalnog rascjepa; ne doživljava se jedinstveno, nego razlomljeno, rasloženo na misli, osjećaje, riječi i djela, te proturječno; često jedno misli, drugo osjeća, treće govori, četvrto čini; živi u procijepu između svojih želja i mogućnosti, riječi i djela. O jednom takvom iskustvu, svjedoči s tjeskobom u srcu i apostol Pavao: „Uistinu: htjeti mi ide, ali ne i činiti dobro. Ta ne činim dobro koje bih htio, nego zlo koje ne bih htio – to činim“ (Rim 7, 18–19).

Božja riječ je događaj

Za razliku od čovjeka, Bog se, kao razgovorno biće, objavljuje u sebi jedinstveno. U njega je jedno govoriti i činiti, misliti i osjećati; njegove su misli u suglasju s njegovim riječima, osjećaji s djelima. Njegova je riječ događaj, tj. on djeluje u svojoj riječi; njegova je riječ djelo; ona ostvaruje ono što označuje i određuje ono što izvršava; ona je stvarateljica, spasiteljica i posvetiteljica. Njezina su djela stvaranje, spasenje i posvećenje. Božja riječ je u pravom smislu osobna riječ, odnosno, osoba u riječi. Za razliku od čovjeka, Bog uvijek čvrsto stoji iza svoje riječi; ona ne zastarijeva i vrijeme joj ne oduzima plodnost: „Kao što daždi i sniježi s neba bez prestanka dok se zemlja ne natopi, oplodi i ozeleni da bi dala sjeme sijaču i kruha za jelo, tako se

riječ koja iz mojih usta izlazi ne vraća k meni bez ploda, nego čini ono što sam htio i obistinjuje ono zbog čega je poslana“ (Iz 55, 10–11).

Upravo, da bi spasila u sebi podijeljenog čovjeka, Božja se Riječ utjelovila: „Riječ je tijelom postala“ (Iv 1, 14). Utjelovljena Riječ premostila je tako jaz između čovjekovih htijenja i čina, između riječi i djela. Kako veli apostol Pavao, Sin Božji, Isus Krist nije bio „Da“ i „Ne!“, nego u njemu bijaše „Da!“ „Doista, sva obećanja Božja u njemu su „Da!““ (2 Kor 1, 20). Njegove su riječi „duh i život“ (Iv 6, 63), životna snaga i iskustvo; on je osobna,

živa i djelotvorna riječ koja „prosuduje nakane i misli srca“ (usp. Heb 4, 12).

Slušajući Isusa, njegovi suvremenici bili su pod snažnim dojmom, uočavali su veliku razliku između njega i drugih učitelja u narodu: „Bijahu zaneseni njegovim naukom. Ta učio ih je kao onaj koji ima vlast, a ne kao pis-moznanci“ (Mk 1, 22). Isusova riječ je događaj; oni koji je slušaju, u njoj sudjeluju, posjeduju iskustvo riječi. Osjećaju kako riječi izviru iz dubina njegovog bića; uporište imaju u njemu samome; nije to naučeno školsko predavanje o životu, nego događanje riječi, njezina živa povijest: „Nova li i snažna nauka!“ (Mk 1, 27). To je riječ koja djeluje: hrani, liječi i uskrišava; izvršava ono što označuje.

Božja riječ otkriva čovjeka

Bog se u svojoj riječi objavljuje i daje. Božja riječ nije prvotno sredstvo kojim se određena poruka prenosi, nego djelo u kojem se Bog čovjeku objavljuje. Riječ otkriva osobu! Ona, prema tome, nema prvotno služinsko, nego epifanijsko, odnosno, objaviteljsko značenje. Važno je, međutim, napomenuti, da je Božja riječ također djelo koje otkriva i čovjeka. Čovjek se najbolje može vidjeti u ogledalu Božje riječi. Ovdje je, možda, zgodno podsjetiti na Isusov govor o kruhu koji nalazimo u šestom poglavlju

Ivanovog evanđelja. Dok je Isus čudesno ozdravljao bolesnike, umnažao i dijelio kruh za tjelesni život, mnoštvo je njime bilo oduševljeno, no, čim je počeo govoriti o sebi kao kruhu života, mnogi su mu okrenuli leđa: „Tvrda je to besjeda! Tko je može slušati!“ (Iv 6, 60).

Postavlja se pitanje, dokle je čovjek spreman biti s Bogom? Dok vidi svoju neposrednu korist; dok se dobro zabavlja i hrani? Tu dolazi na svjetlo čovjekov karakter, naše vrijednosti i zanimanje; kakve smo mi osobe, što nam je najvažnije, ili jedino važno, dokle se može računati s našom podrškom; jesu li nam ljudi važni i zanimljivi kao samosvojne osobe ili isključivo kao proizvođači? Zanima li nas radnik, ili isključivo njegov rad? Zanima li nekoga naša osobna tajna, naše podrijetlo i povijest, naša stvarna zadaća i konačna budućnost? Isus je, očito, imao razloga razočarati se u ljude, „nije trebalo da mu tko daje svjedočanstvo o čovjeku: ta sam je dobro znao što je u čovjeku“ (Iv 2, 25). Ljude, naime, nije zanimala njegova osoba, nego isključivo njegova djela; njih su odijelili od njegove osobe i njegovih riječi. Navikli na ljudsku riječ koja je često u raskoraku s djelima, ne mogu vjerovati da je Isus Krist Božji poslanik u kojemu su osoba i djelo jedno; ne mogu prihvatiti da je on i osobno kruh koji je s neba sišao; ne uspijevaju povezati njegovo zemaljsko djelo s njegovim božanskim životom i poslanjem; teško im se izdići iznad ovozemaljske razine razmišljanja i shvatiti da je vjera u njega hrana za vječni život, kao što je kruh za zemaljski, te da je mnogo važnija stvarnost od slike, odnosno, neprolazno od prolaznog. Čovjek je sklon isključivosti i razdvajanju. Božja riječ, pak, povezuje i spaja. Isus povezuje zemaljsko s nebeskim, tjelesno s duhovnim; zemaljski kruh dovodi u svezu s nebeskim i obratno; zemaljskim stvarnostima upućuje na nebeske, a duhovnim posvećuje tjelesne. U njegovoj se riječi, kako potvrđuje zgoda s rimskim satnikom, krije zdravlje: „Samo reci riječ i izliječen će biti sluga moj“ (Mt 8, 8). On je osobno lijek za ljudsku riječ: „Reci samo riječ...“ ■

To je riječ koja djeluje:
hrani, liječi i uskrišava;
izvršava ono što označuje.

Mrtvom hrvatskom vojniku

▲ Za zoru naše slobode hrvatski vojnici prinijeli su najveću žrtvu – vlastite živote. Foto: A. Batinić

*Ti samo misliš da sam mrtav, Majko,
ovo ja samo spavam,
ništa meni nije.
Uspravi se i čut ćeš kako braća pjevaju, poslušaj ovu pjesmu,
uvijek je tvojim srcem rominjala.
Bože moj, čiste li melodije!
To ustvari cijela Kroatija u koru slobode govori sinove
a tebi Majko
suze naviru,
ti i ne znaš plakati
i nemoj,
i ti pjevaj,
pjevajte planine, govorite žita, živite proljeća.
Vidiš onaj brijeg, tu mi je lijepo,
ovdje ću ostati,
ovdje će doći naše djevojke kolo zaplesati
ja ću i tada sanjati dobre ruke tvoje,
dobra Majko moja.
Nisam mrtav
samo sam zemlju zagrlio,
i to je moja mjera i moja vjera.*

*Ti se uputi pored rijeke i misli izvor,
idi nasipom rijeke do naše kuće,
u ružište naše ušetaj i bijelu ružu uberi
i stavi je na moj ležaj
i znadeš:
ti ne znaš plakati.*

Antun Mladen Vranješ
(1943.–1992.)

▼ Jedan od mnogih noćnih sprovoda hrvatskih branitelja u srednjoj Bosni. Foto: S. Stipović

Foto: Katalog

Najstarija slika Isusa Krista

U Vatikanskom paviljonu na Svjetskoj izložbi (Expo 2000) izložen je najstariji portret Isusa Krista. Povjesničari umjetnosti smještaju njegov nastanak pod konac 2. ili početak 3. stoljeća. Ta je slika (mandylion) time po prvi puta predstavljena široj javnosti, a inače se nalazi u kapelici Redemptoris Mater u Vatikanu. Slika zauzima središnje mjesto u paviljonu. Time se želi reći da bi Isus Krist trebao biti središte života svih kršćana. Namjerno je izabrana upravo ova drevna, najstarija slika Isusova, koja se dugo štovala kao „slika pravoga lica Kristova“.

Uz njezin nastanak povezana je lijepa legenda.

Kralj Abgar IX. (179.–214.) je nakon obraćenja na kršćanstvo naručio kod jednog umjetnika sliku Kristova lica. Slikar ga je pokušavao naslikati, ali mu to nikako nije polazilo za rukom. Molio je i pozvao Boga u pomoć. Tada mu se ukazao Krist, koji je sam svoje lice utisnuo u platno na kojem je umjetnik pokušavao slikati, pa je time slika Kristova lica bila dovršena.

Ova slika se prvi put spominje u 6. stoljeću u Siriji, a o njoj su kružile fantastične priče. U 10. st. iz Edesse slika dospjeva u Carigrad. Kako bi se spriječila krađa, ta se slika oko 1200. godine prenosi preko Pariza u Vatikan. Ondje je vjernici i danas štiju.

Njezino štovanje počelo je već u kasnoj antici, uz obrazloženje da ima „nadnaravno podrijetlo“. Njome se istodobno branilo Kristovo čovječstvo odnosno njegova ljudska narav naspram drugačijih vjerovanja. Nakon spora o štovanju svetih slika mandylion je u Bizantu bio dugo arhetip idealnoga ljudskoga lica, u kojem se zrcali lice Božje. On je istodobno postao uzorom za sve kasnije Kristove svete slike (ikone).

U Rimu se ta slika štovala najprije kao relikvija, kao moći, budući da je došla u dodir s Kristovim tijelom. Kasnije se promatranje slike povezano s idejom gledanja Boga. Ta je ideja našla odjeka i u pjesništvu. Petrarca je u jednom sonetu pjevao o starcu koji se zaputio na hodočašće u Rim, kako bi, onako kako mu je čežnja govorila, promatrao lice odnosno sliku onoga kojega se uskoro nada gledati u nebu.

EXPO 2000 Hannover

Na Svjetskoj izložbi EXPO 2000 u Hannoveru (1.6.–31.10.) našu su pozornost posebno privukli paviljoni Vatikana i kršćanskih Crkava (Kristov paviljon) te paviljoni Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Najznačajniji izložak u Vatikanskom paviljonu je mandylion ili najstarija slika Isusa Krista. Kristov paviljon je istinska moderna bogomolja, u kojoj se može moliti i pjevati. Paviljon BiH obiluje posterima i plakatima, narodnim nošnjama i porukama mira i ljubavi. Paviljon Republike Hrvatske je nadasve zanimljiv pa stoga privlači veliki broj posjetitelja.

▲ Paviljon Republike Hrvatske.

Fotos: A. Batinić

▲ Paviljon Bosne i Hercegovine

▼ Pastoralne suradnice HKM Hannover sa skupinom vjernika i našim listom u rukama

